Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0075

Ochrana finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – výročná správa za rok 2023

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 6. mája 2025 o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – výročná správa za rok 2023 (2024/2083(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 310 ods. 6 a článok 325 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na správu Komisie z 25. júla 2024 s názvom 35. výročná správa o ochrane finančných záujmov Európskej únie a boji proti podvodom – 2023 (COM(2024)0318) (ďalej len „správa o ochrane finančných záujmov za rok 2023“),

– so zreteľom na výročnú správu Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) za rok 2023[1] a správu o činnosti dozorného výboru úradu OLAF za rok 2023[2],

– so zreteľom na výročnú správu Európskej prokuratúry za rok 2023 uverejnenú 1. marca 2024,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie[3] (ďalej len „nariadenie o podmienenosti“),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú

---

1 Úrad OLAF, Dvadsiata štvrtá správa Európskeho úradu pre boj proti podvodom, 1. január až 31. december 2023, 2023.
2 Ú. v. EÚ C, C/2024/5658, 23.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5658/oj.
3 Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.

porušenia práva Únie[1] (smernica o oznamovateľoch) a na správu Komisie z 3. júla 2024 o jej vykonávaní a uplatňovaní (COM(2024)0269),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. júla 2023 s názvom Správa o právnom štáte 2023 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2023)0800) a na uznesenie Európskeho parlamentu z 28. februára 2024 s názvom Správa o správe Komisie o právnom štáte za rok 2023[2],

– so zreteľom na rozhodnutie Komisie zo 16. decembra 2024 nezrušiť opatrenie zavedené podľa článku 2 ods. 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/2506 z 15. decembra 2022 o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku,

– so zreteľom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie zo 16. februára 2022 vo veciach C-156/21[3] a C-157/21[4] a na vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2506 z 15. decembra 2022 o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku, pričom všetky odkazujú na nariadenie o podmienenosti,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie[5] (nariadenie o rozpočtových pravidlách),

---

1 Ú. v. EÚ L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj .

2 Ú. v. EÚ C, C/2024/6743, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.

3 Rozsudok Súdneho dvora zo 16. februára 2022 Maďarsko/Európsky parlament a Rada Európskej únie, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.

4 Rozsudok Súdneho dvora zo 16. februára 2022, Poľsko/Európsky parlament a Rada Európskej únie, vec C-157/21, ECLI:EÚ:C:2022:98.

5 Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

– so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1624[1], nariadenie (EÚ) 2024/1620[2] a smernicu (EÚ) 2024/1640[3], všetky prijaté 31. mája 2024 a všetky týkajúce sa predchádzania využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, a to aj prostredníctvom zriadenia Úradu pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva[4] (smernica o ochrane finančných záujmov),

– so zreteľom na správu Komisie zo 16. septembra 2022 s názvom Druhá správa o vykonávaní smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (COM(2022)0466),

– so zreteľom na správu Komisie z 3. júla 2024 o vykonávaní a uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (COM(2024)0269),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj

---

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1624 z 31. mája 2024 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1620 z 31. mája 2024, ktorým sa zriaďuje Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 1094/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 (Ú. v. EÚ L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1640 z 31. mája 2024 o mechanizmoch, ktoré majú členské štáty zaviesť na predchádzanie využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a mení a zrušuje smernica (EÚ) 2015/849 (Ú. v. EÚ L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

4 Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj.

finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku[1] (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. júla 2024 s názvom Správa o právnom štáte 2024 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2024)0800),

– so zreteľom na štúdiu s názvom Posilnenie boja proti organizovanej trestnej činnosti: posúdenie legislatívneho rámca, uverejnenú v decembri 2022[2],

– so zreteľom na štúdiu s názvom Posilnenie boja proti organizovanej korupcii: posúdenie legislatívneho rámca, uverejnenú v januári 2023[3],

– so zreteľom na štúdiu s názvom Posúdenie súladu opatrení prijatých členskými štátmi na prispôsobenie ich systémov nariadeniu Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, a na jej rozšírenie, ktoré boli uverejnené v decembri 2023[4],

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. mája 2023 o boji proti korupcii (JOIN(2023)0012) a na návrh Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady z 3. mája 2023 o boji proti korupcii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2003/568/SVV a Dohovor o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie a ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 (COM(2023)0234),

– so zreteľom na spoločnú správu Europolu a úradu OLAF zo 6. júna 2023 s názvom Posúdenie hrozieb pre fond NextGenerationEU (NGEU),

---

1 Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2021%3A1060%3Aoj&locale=sk#.

2 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti, Blondes, E., Disley, E., Hulme, S. a i., štúdia Strengthening the fight against organised crime: Assessing the legislative framework, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, december 2022.

3 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti, EY a RAND Europe pre Európsku komisiu, štúdia Strengthening the fight against corruption: assessing the legislative and policy framework, január 2023.

4 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov, Tipik a Spark Legal and Policy Consulting for the European Commission, september 2023.

– so zreteľom na záverečnú poznámku európskej ombudsmanky z 12. septembra 2023 k strategickej iniciatíve týkajúcej sa transparentnosti a zodpovednosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v súvislosti s vecou SI/6/2021/PVV, ktorá bola otvorená 24. februára 2022,

– so zreteľom na správu Európskeho dvora audítorov s názvom Naše činnosti v roku 2023, uverejnenú 9. októbra 2024,

– so zreteľom na preskúmanie Európskeho dvora audítorov 04/2023 zo 6. júla 2023 s názvom Digitalizácia riadenia finančných prostriedkov EÚ,

– so zreteľom na osobitný prieskum Eurobarometra 534 s názvom Postoj občanov ku korupcii v EÚ v roku 2023[1],

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 06/2023 z 13. marca 2023 s názvom Konflikt záujmov vo výdavkoch EÚ v oblasti súdržnosti a poľnohospodárstva – Rámec je zavedený, ale opatrenia na zabezpečenie transparentnosti a odhaľovanie konfliktov záujmu majú nedostatky,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/785 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre boj proti podvodom a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 250/2014[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2024 o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – výročná správa za rok 2022[3],

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A10-0049/2025),

A. keďže v súlade s povinnosťou stanovenou v článku 325 ods. 5 ZFEÚ Komisia každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu o opatreniach prijatých na vykonávanie tohto článku, ktorú vypracúva v spolupráci s členskými štátmi (tzv. správy o ochrane finančných záujmov);

B. keďže správy o ochrane finančných záujmov sú založené najmä na informáciách poskytnutých členskými štátmi prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí (IMS) vrátane údajov o zistených

---

1 Prieskum vykonaný na žiadosť Generálneho riaditeľstva Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME) a koordinovaný Generálnym riaditeľstvom Komisie pre komunikáciu.

2 Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 110, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/785/oj.

3 Ú. v. EÚ C, C/2024/5730, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5730/oj.

nezrovnalostiach a podvodoch a na údajoch získaných z účtovného systému Komisie (ABAC);

C. keďže účinné opatrenia na ochranu finančných záujmov EÚ sa musia na úrovni EÚ vykonávať na základe poznatkov o konkrétnej situácii v každom členskom štáte založených na údajoch, najmä v prípadoch komplexnej trestnej činnosti;

D. keďže počet odhalených a oznámených nezrovnalostí poukazuje na výsledky úsilia členských štátov v boji proti nezákonným činnostiam v tejto oblasti a nesmie sa sám o sebe vykladať ako ukazovateľ úrovne zlého hospodárenia alebo podvodov v členských štátoch;

E. keďže prepojenia medzi výskytom nezrovnalostí, ich odhaľovaním a úrovňou nahlasovania si vyžadujú širšie celkové posúdenie;

F. keďže správne riadenie verejných zdrojov a ochrana finančných záujmov EÚ vo všetkých politikách EÚ by mali byť kľúčom k zvýšeniu dôvery občanov tým, že zabezpečia riadne a účinné využívanie peňazí daňových poplatníkov;

G. keďže systematické znižovanie výpadku príjmov z DPH by posilnilo ochranu finančných záujmov Únie, zvýšilo daňovú spravodlivosť a dôveru vo fiškálne systémy, prispelo k udržateľnosti verejných financií a podporilo hospodársku súdržnosť medzi členskými štátmi, najmä v čase rozpočtového tlaku;

H. keďže na ochrane rozpočtu EÚ sa podieľa viacero aktérov na rôznych úrovniach, ktorí môžu splniť svoj mandát len prostredníctvom štruktúrovanej siete vzťahov a koordinácie v rámci štruktúry boja proti podvodom (ďalej len „AFA“)[1];

I. keďže problém rôznorodosti právnych a administratívnych systémov členských štátov, ako aj rôznych úrovní ich digitalizácie treba primerane riešiť vytvorením jednotnejších, interoperabilnejších a porovnateľnejších administratívnych systémov a systémov podávania správ v EÚ v záujme účinného predchádzania a boja proti podvodom, korupcii, nezrovnalostiam a iným porušeniam;

J. keďže by sa mala podporovať pevná spolupráca medzi orgánmi, ktoré vedú správne vyšetrovania, a orgánmi, ktoré vedú trestné vyšetrovania, či už na úrovni EÚ, alebo na úrovni členských štátov;

K. keďže systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia (ďalej len „EDES“) a databáza ARACHNE sú účinnými nástrojmi na ochranu rozpočtu EÚ pred rizikami platobnej neschopnosti, nedbanlivosti,

---

[1] Úrad OLAF, Európska prokuratúra, Europol, Eurojust, Komisia, Dvor audítorov, Úrad pre boj proti praniu špinavých peňazí (AMLA), Európska investičná banka, orgány členských štátov a koordinačný útvar pre boj proti podvodom.

podvodu alebo nezrovnalostí, ktorých sa v prípade systému EDES dopúšťajú súkromné subjekty a v prípade ARACHNE k nim dochádza prostredníctvom hĺbkovej analýzy údajov a hodnotenia rizika;

L. keďže zločinecké siete pôsobiace v EÚ pri páchaní trestnej činnosti naplno využívajú celú škálu špičkových informačných technológií vrátane umelej inteligencie, čo predstavuje ešte komplexnejšiu hrozbu pre rozpočet EÚ a novú výzvu pre orgány presadzovania práva, a preto sa od štruktúry AFA vyžaduje, aby urýchlila prieskum využívania umelej inteligencie v boji proti podvodom;

M. keďže rešpektovanie hodnôt, na ktorých je EÚ založená, a základných práv, ako aj dodržiavanie Charty základných práv Európskej únie sú nevyhnutnými podmienkami prístupu k finančným prostriedkom EÚ;

N. keďže mechanizmus podmienenosti právnym štátom sa uplatňuje na celý rozpočet EÚ ako podmienka prístupu ku všetkým finančným prostriedkom EÚ a umožňuje prijať opatrenia v prípadoch porušenia zásad právneho štátu, ktoré majú vplyv na správne finančné riadenie rozpočtu EÚ alebo finančné záujmy EÚ alebo pri ktorých existuje vysoké riziko takéhoto vplyvu;

O. keďže článok 22 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti[1] (ďalej len „nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“), obsahuje ustanovenia týkajúce sa ochrany finančných záujmov EÚ;

Všeobecné poznámky k podávaniu správ o ochrane finančných záujmov a k závažným hrozbám

1. víta správu o ochrane finančných záujmov za rok 2023 a jej analýzy príslušných zistení a súhlasí s jej odporúčaniami;

2. súhlasí s názorom, že účinná ochrana finančných záujmov Únie si vyžaduje urýchlenie digitalizácie, ktorá uľahčuje výmenu poznatkov, dostupnosť údajov a ich spracovanie a ktorá by posilnila riadenie celej štruktúry AFA; trvá na tom, že EÚ aj vnútroštátne orgány by mali v záujme uľahčenia spolupráce zintenzívniť využívanie digitálnych nástrojov;

3. opakuje, že pre účinnú ochranu finančných záujmov Únie aj pre posúdenie efektívnosti AFA je kľúčové, aby riadenie činností mnohých zložiek štruktúry AFA bolo merateľnejšie a viac orientované na výsledky;

4. pripomína, že zásadný význam má úzka spolupráca medzi správnymi a súdnymi orgánmi, ktoré vedú vyšetrovania na úrovni EÚ aj na

---

[1] Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

úrovni členských štátov; opakuje svoje znepokojenie nad situáciou, ktorá stále nie je optimálna, najmä pokiaľ ide o odhaľovanie a oznamovanie podozrení z podvodu a nezrovnalostí a následné opatrenia, pri ktorých existujú medzi členskými štátmi výrazné rozdiely; vyzýva preto členské štáty, aby zaujali aktívny prístup k ochrane finančných záujmov Únie, aby posilnili výmenu informácií medzi svojimi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi a agentúrami EÚ, a to aj s cieľom včas identifikovať a riešiť vznikajúce riziká a trendy v oblasti podvodov; zdôrazňuje skutočnosť, že boj proti korupcii si vyžaduje celostný a komplexný prístup, ktorý bude pokrývať všetky fázy cyklu boja proti podvodom a zohľadňovať množstvo vzájomne prepojených a vzájomne závislých aktérov a zavedené procesy na ochranu finančných záujmov Únie;

5. konštatuje, že celkový počet prípadov podvodov a nezrovnalostí oznámených príslušnými orgánmi EÚ a vnútroštátnymi orgánmi v roku 2023 vzrástol o výrazných 9 % – 13 563 v porovnaní s 12 455 v roku 2022; s poľutovaním konštatuje, že ide o historické maximum, ktoré je pokračovaním rastúceho trendu za posledných päť rokov; ďalej konštatuje, že celkové dotknuté financovanie súvisiace s týmito prípadmi bolo v roku 2023 (1,90 miliardy EUR) značne vyššie ako v roku 2022 (1,77 miliardy EUR), a zvýšilo sa o 7,3 %; uznáva, že z dôvodu viacročného cyklu vykonávania mnohých programov sú porovnania založené na päťročnom priemere vhodnejšie ako medziročné porovnania, lebo umožňujú identifikovať situácie v reálnom čase a získať spoľahlivú analýzu trendov a modelov; oceňuje preto, že správa o ochrane finančných záujmov za rok 2023 sa vzťahuje na výsledky za obdobie 2019 – 2023; berie na vedomie, že nárast počtu nezrovnalostí a financovania, ktoré neprináša pozitívne výsledky, zvýrazňujú potrebu prepojiť rozpočty s ukazovateľmi výkonnosti príslušných inštitúcií;

6. je znepokojený celkovým scenárom vykresleným vo viacročnej analýze v správe o ochrane finančných záujmov za rok 2023; zdôrazňuje, že súčasná situácia odôvodňuje úsilie vynaložené na účinnejšie zavádzanie primeraných zdrojov a ich efektívnejšie využívanie, čo si vyžaduje lepšie riadenie a spoluprácu; zdôrazňuje, že podvody, korupcia a porušovanie zásad demokracie, spravodlivosti a právneho štátu sú úzko prepojené a nemožno ich riešiť oddelene; vyzýva komisára pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu a komisára pre demokraciu, spravodlivosť, právny štát a ochranu spotrebiteľa, aby v súlade so záväzkom prijatým na potvrdzujúcich vypočutiach bezodkladne začali úzko spolupracovať na iniciatívach s cieľom dosiahnuť merateľné a hmatateľnejšie opatrenia a výsledky štruktúry AFA a aby tieto iniciatívy predložili Európskemu parlamentu; navrhuje, aby sa vytvorili silnejšie synergie medzi Generálnym riaditeľstvom Komisie pre rozpočet a ostatnými generálnymi riaditeľstvami Komisie pôsobiacimi v oblasti právneho štátu a ochrany iných hodnôt EÚ, najmä Generálnym riaditeľstvom pre spravodlivosť a spotrebiteľov, Generálnym riaditeľstvom pre

zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu a mestskú politiku, s cieľom zabezpečiť, aby všetky útvary spolupracovali, a nekonali izolovane, s cieľom účinnejšie riešiť tieto systémové výzvy;

7. opakuje výzvu o celostný prístup pri správach o ochrane finančných záujmov, ktoré sa tiež považujú za nástroj riadenia štruktúry AFA, aby sa poskytol komplexný prehľad o synergiách medzi všetkými príslušnými subjektmi, identifikovali najlepšie postupy a riešili nedostatky; uvedomuje si, že ako sa zdôrazňuje v správe o ochrane finančných záujmov za rok 2023, operačná ochrana finančných záujmov Únie pred podvodmi, nezrovnalosťami a inými nezákonnými činnosťami je zverená vnútroštátnym orgánom, úradu OLAF a Európskej prokuratúre, a víta začlenenie zistení úradu OLAF a Európskej prokuratúry do správy o ochrane finančných záujmov za rok 2023; požaduje hlbšiu analýzu interakcie medzi zložkami štruktúry AFA a zavedenie opatrení na zvýšenie efektivity príslušných inštitúcií s cieľom obmedziť podvody a nezrovnalosti; vyzýva na ďalšie zlepšenie tohto holistického prístupu s cieľom poskytnúť jasnejší, úplnejší a konkrétnejší obraz o celkovom stave ochrany finančných záujmov Únie, ktorý by zahŕňal všetky opatrenia na boj proti podvodom na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ;

8. víta výsledky vyšetrovania úradu OLAF, najmä vyšší počet vydaných odporúčaní (309 v porovnaní s 275 v roku 2022) a celkovú odporúčanú sumu finančných prostriedkov na vymáhanie (1 043,8 milióna EUR v porovnaní so 426,8 milióna EUR v roku 2022), pričom počet otvorených prípadov (190 v roku 2023 a 192 v roku 2022) a uzavretých prípadov (265 v roku 2023 a 256 v roku 2022) zostal stabilný; poukazuje najmä na to, že viac ako 88 % nezrovnalostí identifikovaných ako potenciálne podvodné a súvisiacich s výdavkami vyplatenými v rámci priameho riadenia sa v období 2019 – 2023 zistilo v nadväznosti na vyšetrovania úradu OLAF; vyjadruje poľutovanie nad tým, že dlhé trvanie vyšetrovaní môže mať negatívny vplyv, pokiaľ ide o následné neskoré začatie nápravných opatrení; opakuje svoju žiadosť o poskytnutie komplexných a primerane podrobných údajov o sumách, ktoré Komisia skutočne vymohla na základe finančných odporúčaní vydaných úradom OLAF; vyzýva Komisiu, aby do budúcich správ o ochrane finančných záujmov začlenila aj ad hoc oddiely o úrade OLAF, ktorých účelom bude podrobnejšia analýza a informovanie o jeho činnostiach a vymáhaní finančných prostriedkov;

9. víta spôsob, akým Európska prokuratúra, ktorá funguje od júna 2021, rozvinula a rozšírila svoje činnosti, čo sa náležite odráža v počte začatých vyšetrovaní (1 371 v porovnaní s 865 v roku 2022), celkovom počte v súčasnosti aktívnych vyšetrovaní (1 927 v porovnaní s 1 117 v roku 2022) a v počte obžalôb (139 v porovnaní s 87 v roku 2022); oceňuje, že správy Európskej prokuratúry, ktoré poskytujú relevantné informácie o mnohých trendoch a o situácii v

zúčastnených členských štátoch, sú dostatočne podrobné; požaduje väčšiu efektívnosť Európskej prokuratúry, ktorá by sa mala odraziť vo vrátených sumách, a nielen v počte vyšetrovaní;

10. zdôrazňuje pridanú hodnotu, ktorú orgány EÚ prinášajú v oblasti ochrany finančných záujmov Únie a boja proti podvodom, najmä pokiaľ ide o cezhraničnú trestnú činnosť, ako to dokazujú operačné výsledky Európskej prokuratúry a úradu OLAF aj v roku 2023; opakuje svoju výzvu všetkým príslušným subjektom EÚ zapojeným do boja proti podvodom, aby sa im zaručili primerané zdroje, a v tejto súvislosti pripomína Komisii a Rade, že každé euro vynaložené na vyšetrovanie a opatrenia na boj proti podvodom sa vráti do rozpočtu EÚ;

11. vyjadruje znepokojenie nad tým, že značná finančná strata z dôvodu podvodov v oblasti dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), ktoré oznámila Európska prokuratúra, má škodlivý vplyv na vnútroštátne rozpočty členských štátov a zároveň ohrozuje spravodlivé zdaňovanie a spravodlivú súťaž medzi podnikmi na jednotnom trhu; zdôrazňuje skutočnosť, že DPH je dôležitým zdrojom aj pre rozpočet Únie; domnieva sa, že pri vyčísľovaní finančného vplyvu činností Európskej prokuratúry je vhodné zohľadniť zložitosť príslušných ustanovení o systéme vlastných zdrojov Únie[1]; poukazuje na znepokojujúci počet vyšetrovaní týkajúcich sa programov obnovy a odolnosti (233) a odhadovanú finančnú stratu (1,86 miliardy EUR); žiada preto, aby sa prijali primerané opatrenia na vnútroštátnej úrovni aj úrovni EÚ;

12. vyzýva Komisiu, aby vypracovala a zaviedla riešenia, ktoré umožnia ďalšie kroky v nadväznosti na odporúčania úradu OLAF a trestné stíhania Európskej prokuratúry, umožnia ich analýzu a merateľnosť skutočného vplyvu opatrení týchto orgánov na ochranu rozpočtu Únie, pokiaľ ide o vymáhanie nesprávne spravovaných finančných prostriedkov a nevybraných zdrojov, a to s cieľom poskytnúť dodatočné odôvodnenie pre tvorbu politiky orientovanej na výsledky; vyzýva Komisiu, aby informovala Európsky parlament o výsledkoch trestných stíhaní Európskej prokuratúry;

13. konštatuje, že na riešenie podvodov a korupcie je nevyhnutná komunikácia a transparentnosť; zdôrazňuje, že do zvyšovania informovanosti je dôležité zapojiť občiansku spoločnosť, médiá a investigatívnych novinárov; vyzdvihuje ústrednú úlohu médií a investigatívnych novinárov v boji proti podvodom, korupcii, konfliktu záujmov a inému zneužívaniu verejných prostriedkov; domnieva sa, že je nevyhnutné ochrániť médiá pred politickým tlakom a vplyvom,

---

[1] Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

aby sa ochránila ich nezávislosť a ich úloha strážcu demokracie a správneho riadenia verejných prostriedkov;

14. zdôrazňuje, že transparentnosť zohráva dôležitú úlohu pri riadení verejných finančných prostriedkov; nabáda Komisiu a členské štáty, aby maximalizovali transparentnosť pri využívaní finančných prostriedkov, a to aj pokiaľ ide o informácie o konečných príjemcoch;

15. zdôrazňuje význam úlohy, ktorú zohrávajú verejné orgány pri podpore kultúry nulovej tolerancie, pokiaľ ide o podvody, a uvádza, že komunikácia a transparentnosť sú nevyhnutné na riešenie podvodov a korupcie; zdôrazňuje, že do zvyšovania informovanosti je dôležité zapojiť občiansku spoločnosť, súkromný sektor, médiá a investigatívnych novinárov; nabáda Komisiu, aby týmto príslušným aktérom poskytovala podporu vo forme programov odbornej prípravy, financovania a akýchkoľvek iných opatrení potrebných na zabezpečenie ich nezávislosti od vonkajšieho vplyvu a od nezákonného štátneho sledovania, zastrašovania a pokusov o oslabenie ich legitimity v súlade so základnými právami EÚ a zásadami právneho štátu; vyzýva Komisiu, aby spustila celoúnijnú osvetovú kampaň zameranú na riziká falošných správ, mylných informácií a obsahu upraveného technológiou deepfake v súvislosti s prípadmi podvodov, ktoré majú vplyv na projekty financované EÚ;

16. vyjadruje znepokojenie nad jasným varovaním Európskej prokuratúry a Europolu o rastúcej prítomnosti organizovaných skupín zločincov za najvýznamnejšími prípadmi cezhraničných podvodov; konštatuje, že vo výročnej správe Európskej prokuratúry sa medzi vyšetrovaniami, ktoré boli aktívne do konca roka 2023, uvádza 209 vyšetrovaných trestných činov týkajúcich sa zločineckých organizácií poškodzujúcich finančné záujmy Únie; chápe, že organizovaná trestná činnosť významne ovplyvňuje zdroje Únie a že rozsah podvodov, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, najmä príjmovú časť rozpočtu, možno vysvetliť len intenzívnym zapojením skupín, ktoré sa venujú závažnej organizovanej trestnej činnosti; uvedomuje si, že súčasné nástroje analýzy a podávania správ neumožňujú kvantifikáciu tejto trestnej činnosti tak, aby sa dala uspokojivo vyhodnotiť účinnosť alebo nedostatky zavedených opatrení a politík; vyzýva Komisiu, aby urýchlene podnikla všetky potrebné kroky na riešenie problému s analýzou a podávaním správ;

17. domnieva sa, že skutočnosť, že príslušné právne predpisy EÚ neboli účinne transponované do vnútroštátnych právnych predpisov v mnohých členských štátoch a skutočnosť, že vnútroštátne právne predpisy členských štátov nie sú harmonizované, poskytuje organizovaným zločineckým skupinám príležitosti na mnohé protiprávne cezhraničné konanie v oblastiach, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie; opakuje preto svoje predchádzajúce výzvy na revíziu rámcového rozhodnutia Rady 2008/841/SVV o boji proti

organizovanému zločinu[1] a na zavedenie nového spoločného vymedzenia organizovanej trestnej činnosti, ktoré by zohľadňovalo najmä využívanie korupcie, násilia, hrozby alebo zastrašovania na získanie kontroly nad hospodárskymi činnosťami alebo verejným obstarávaním;

18. poukazuje na výsledky prieskumu Eurobarometra z roku 2023 o postoji občanov ku korupcii v EÚ v roku 2023, z ktorých vyplýva, že korupcia európskych občanov a podniky v EÚ vážne znepokojuje; trvá na tom, že korupcia na vysokej úrovni, a to aj v inštitúciách EÚ, ovplyvňuje nielen finančné záujmy Únie a hospodárstvo EÚ ako celku, ale takisto podkopáva dôveru občanov v demokratické inštitúcie v EÚ aj v členských štátoch; zdôrazňuje, že organizované zločinecké skupiny čoraz častejšie využívajú korupciu, aby prenikli do verejnej správy a získali ekonomické výhody;

19. poukazuje na to, že v súvislosti s prípadmi korupcie Európska prokuratúra oznámila 131 trestných činov vyšetrovaných do konca roka 2023 (v roku 2022 to bolo 87 prípadov) a v rokoch 2019 – 2023 11 krajín nahlásilo Komisii prostredníctvom systému IMS 65 prípadov[2] a že nahlásené sumy, pri ktorých sa zistili nezrovnalosti a ktoré súviseli s týmito prípadmi, dosahujú približne 50,5 milióna EUR; vyzýva Komisiu, aby požiadala Európsku prokuratúru, aby informovala Európsky parlament o tom, koľko z tejto sumy 50,5 milióna EUR bolo vrátených;

20. berie na vedomie, že v členských štátoch sú zavedené protikorupčné stratégie; vyzýva na hodnotenie a pravidelnú revíziu týchto stratégií; zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť a plne riešiť odporúčania pre jednotlivé krajiny týkajúce sa boja proti korupcii;

21. berie na vedomie úsilie Komisie predchádzať prípadom konfliktu záujmov pri riadení finančných zdrojov Únie a riešiť ich; konštatuje, že v období 2019 – 2023 bolo prostredníctvom systému IMS oznámených 419 prípadov týkajúcich sa konfliktu záujmov (v rokoch 2018 – 2022 to bolo 375 prípadov), ktoré spolu predstavovali približne 112 miliónov EUR; zdôrazňuje, že Dvor audítorov v rámci

---

1 Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj?eliuri=eli%3Adec_framw%3A2008%3A841%3Aoj&locale=sk.

2 Elektronický systém vyvinutý na oznamovanie podvodných a nepodvodných nezrovnalostí zistených v členských štátoch, ktorý využíva 35 krajín.

svojej audítorskej činnosti[1] konštatoval, že hlavným zdrojom informácií o konflikte záujmov je IMS a že množstvo a kvalita údajov zaznamenaných v systéme IMS sa v jednotlivých členských štátoch líši; zdôrazňuje, že ak členské štáty považujú konflikt záujmov za menej závažný prvok vo väčšom prípade podvodu, neoznamujú takéto prípady ako súvisiace s konfliktom záujmov; vyzýva Komisiu, aby prijala iniciatívy potrebné na zabezpečenie podávania jednotných a primerane podrobných správ o uvedených situáciách v systéme IMS; žiada, aby sa ustanovenia o konflikte záujmov uplatňovali tak, aby sa zabezpečila právna istota, aby boli založené na jasnom a primeranom posúdení rizík a aby umožňovali ich praktické uplatňovanie príslušnými orgánmi;

Príjmy

22. konštatuje, že v roku 2023 bol celkový počet podvodných a nepodvodných nezrovnalostí súvisiacich s tradičnými vlastnými zdrojmi (TVZ) (5 118 v porovnaní so 4 661 v roku 2022) o 10 % vyšší ako päťročný priemer (2019 – 2023), ale že príslušná suma sa znížila o 12 % na 478 miliónov EUR (v porovnaní so 783 miliónmi EUR do konca roku 2022); vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci údaje poukazujú na zlepšené vymáhanie v nepodvodných prípadoch (82 %), miera úspešnosti vymáhania v podvodných prípadoch zostáva nezmenená na úrovni 25 %, čo je stále málo, a líši sa od jedného členského štátu k druhému;

23. poukazuje na to, že v roku 2023 sa Komisia domnievala, že len v piatich z nových správ o odpísaní, ktoré jej predložili členské štáty, sa uspokojivo preukázalo, že k strate TVZ došlo z dôvodov, ktoré nemožno pripísať dotknutým členským štátom, a že tieto členské štáty neboli za stratu finančne zodpovedné; naopak konštatuje, že v 81 prípadoch, ktoré predstavovali takmer 69 miliónov EUR, dospela Komisia k záveru, že členské štáty uspokojivo nepreukázali, že k strate TVZ došlo z dôvodov, ktoré im nemožno pripísať, a že sú preto za stratu finančne zodpovedné; domnieva sa teda, že existuje reálny priestor na zlepšenie výberu TVZ členskými štátmi;

24. zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby si členské štáty plnili povinnosť výberu TVZ, aby sa zabezpečilo, že bremeno financovania výdavkov EÚ bude spravodlivo rozdelené medzi členské štáty, a zachovali

---

[1] Osobitná správa Dvora audítorov č. 01/2019 z 10. januára 2019 s názvom Boj proti podvodom súvisiacim s výdavkami EÚ, body 23 – 28, osobitná správa Dvora audítorov č. 06/2019 zo 16. mája 2019 s názvom Boj proti podvodom v rámci výdavkov EÚ v oblasti súdržnosti, body 47 – 57 a osobitná správa Dvora audítorov 06/2023 z 13. marca 2023 s názvom Konflikt záujmov vo výdavkoch EÚ v oblasti súdržnosti a poľnohospodárstva – Rámec je zavedený, ale opatrenia na zabezpečenie transparentnosti a odhaľovanie konfliktov záujmu majú nedostatky, bod 80.

rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty na jednotnom trhu; vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili svoje úsilie o zlepšenie efektívnosti činností svojich štátnych správ v oblasti vymáhania prostriedkov po zistení nezrovnalostí a podvodov súvisiacich s DPH s cieľom zvýšiť objem TVZ, ktoré sú k dispozícii pre rozpočet EÚ; uznáva, že výpadok v dodržiavaní predpisov v oblasti DPH sa týka viac než len podvodov a únikov, ale zahŕňa aj stratu DPH v dôsledku platobnej neschopnosti, konkurzov, administratívnych chýb a právnej optimalizácie daní; domnieva sa však, že podvody v oblasti DPH, ako sú podvody v rámci Spoločenstva založené na chýbajúcom obchodnom subjekte, významne prispievajú k nedodržiavaniu predpisov v oblasti DPH, a opakuje svoju výzvu, aby sa táto otázka riešila digitálnymi prostriedkami, zabezpečením pravidiel v oblasti DPH proti podvodom a intenzívnejšou spoluprácou medzi vnútroštátnymi daňovými orgánmi a príslušnými vyšetrovacími orgánmi EÚ;

25. uznáva súčasný právny rámec týkajúci sa spolupráce s úradom OLAF, Európskou prokuratúrou a sieťou Eurofisc; vyzýva Komisiu, aby urýchlila proces revízie súčasného právneho rámca s cieľom poskytnúť jasný právny základ pre priamu spoluprácu medzi sieťou Eurofisc a Európskou prokuratúrou; nabáda úrad OLAF, aby maximalizoval možnosti, ktoré ponúkajú postupy vzájomnej administratívnej pomoci, pokiaľ ide o odhaľovanie a identifikáciu colných podvodov a súvisiacich podvodov v oblasti DPH, a aby takéto prípady bezodkladne oznamoval Európskej prokuratúre; zdôrazňuje, že Európska prokuratúra v roku 2023 identifikovala podvody v oblasti DPH približne v 20 % svojich aktívnych prípadov (873 prípadov), čo predstavuje druhý najčastejší druh trestnej činnosti po podvodoch s výdavkami nesúvisiacimi s verejným obstarávaním (1 586 prípadov); je znepokojený rastúcou účasťou organizovaných skupín zločincov na podvodoch v oblasti DPH a identifikovanými prepojeniami medzi týmto druhom podvodov a inými druhmi veľmi závažných trestných činov, ako je pranie špinavých peňazí;

26. opakuje svoju výzvu Komisii, aby prehodnotila limit 10 miliónov EUR stanovený v smernici o ochrane finančných záujmov, čo má veľký vplyv na činnosť Európskej prokuratúry v prípadoch podvodov v oblasti DPH; trvá na tom, že v dôsledku rôznych výkladov metodík výpočtu tohto limitu je situácia nejasná; zdôrazňuje, že súčasný limit nemá dostatočný odrádzajúci účinok a umožňuje páchateľom hľadať najslabšiu jurisdikciu, aby sa vyhli zásahu Európskej prokuratúry; domnieva sa, že pri revízii smernice o ochrane finančných záujmov by sa mal limit buď odstrániť, alebo podstatne znížiť; vyzýva Komisiu, aby medzitým poskytla primerané usmernenie k metóde výpočtu pre prípady, ktoré sa objavia pred zmenou smernice o ochrane finančných záujmov;

27. konštatuje, že absencia rozčlenených regionálnych a odvetvových údajov o výpadku príjmov z DPH bráni identifikácii oblastí, ktoré sú

najviac ohrozené podvodmi a únikmi; vyzýva Komisiu, aby zaviedla harmonizovaný systém merania výpadku príjmov z DPH, ktorý bude zahŕňať územný a odvetvový rozmer, čím sa umožní rozvoj stratégií boja proti podvodom, ktoré budú pevnejšie založené na dôkazoch a cielenejšie;

28. zdôrazňuje význam účinnej a efektívnej spolupráce medzi úradom OLAF a Európskou prokuratúrou v tomto osobitnom odvetví príjmov a trvá na tom, že ak bude úrad OLAF náležite odhaľovať prípady a prenášať údaje Európskej prokuratúre, mohol by sa zvýšiť výber príjmov z DPH a ciel do rozpočtu EÚ a pomohlo by to zabrániť prekrývaniu činností oboch úradov;

29. zdôrazňuje, že fragmentácia informačných systémov medzi vnútroštátnymi daňovými správami bráni účinnosti boja proti podvodom v oblasti DPH a obmedzuje potenciál synergií medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi EÚ;

Výdavky

30. je znepokojený vysokou mierou podvodov a nezrovnalostí zistených v roku 2023 aj v roku 2022 v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, a to v oblasti rozvoja vidieka aj podpory poľnohospodárstva; poznamenáva, že údaje potvrdzujú vzorce a riziká zistené v predchádzajúcich rokoch; konštatuje, že v období 2019 – 2023 sa počet podvodných nezrovnalostí oznámených v oblasti rozvoja vidieka zvýšil, a to najmä v dôsledku rastúceho počtu nezrovnalostí zistených v programovom období 2014 – 2020; konštatuje, že v období 2019 – 2023 sa počet nepodvodných nezrovnalostí v oblasti rozvoja vidieka neustále zvyšoval, priamoúmerne s vykonávaním programov;

31. konštatuje, že v politike súdržnosti sú počet a finančné sumy nepodvodných nezrovnalostí oznámených za programové obdobie 2014 – 2020 oveľa nižšie ako tie, ktoré boli oznámené počas prvých desiatich rokov vykonávania programového obdobia 2007 – 2013; poukazuje na to, že miera odhaľovania podvodov[1] (0,53 %) v programovom období 2014 – 2020 je podobná ako v programovom období 2007 – 2013, zatiaľ čo miera odhaľovania nezrovnalostí (0,67 %) je oveľa nižšia ako miera zaznamenaná v programovom období 2007 – 2013 (2,5 %); konštatuje, že individuálne nezrovnalosti, pri ktorých ide o veľké finančné sumy, majú značný vplyv na mieru odhaľovania podvodov; požaduje ďalšie objasnenie

[1] Miera odhaľovania podvodov sa vypočítava ako percentuálny podiel neoprávnených finančných súm, ktoré sú spojené s podvodnými nezrovnalosťami, z celkových platieb. Miera odhaľovania nezrovnalostí sa vypočítava ako percentuálny podiel neoprávnených finančných súm, ktoré sú spojené s nepodvodnými nezrovnalosťami, z celkových platieb.

vzájomnej súvislosti medzi mierou odhaľovania podvodov a výskytom podvodov;

32. víta analytickú správu úradu OLAF s názvom Podvody a nezrovnalosti podľa oblastí politiky súdržnosti – porovnanie rizík, v ktorej sa odkazuje na informácie členských štátov za programové obdobie 2014 – 2020 do decembra 2023 a identifikujú oblasti, ktoré sú obzvlášť vystavené riziku podvodov (ako sú investície do životného prostredia, zmeny klímy a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, výskumu, vývoja a inovácií); poznamenáva, že prípady podvodov s najvyššími finančnými sumami sa vyskytovali v oblasti ochrany životného prostredia a výskumu, technologického rozvoja a inovácií;

33. opakuje svoje znepokojenie nad zdĺhavými administratívnymi postupmi na riešenie oznámených prípadov podvodov; poukazuje na to, že v období 2019 – 2023 boli v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky potrebné v priemere takmer štyri roky, kým sa od začiatku nezrovnalosti dospelo k podozreniu z podvodnej činnosti, a takmer ďalšie tri roky, kým sa prípad uzavrel po tom, ako bol oznámený Komisii; zdôrazňuje, že v oblasti politiky súdržnosti trvalo v programovom období 2014 – 2020 v priemere rok a pol, kým sa dospelo k podozreniu, že došlo k podvodnej nezrovnalosti, a viac ako dva roky, kým sa prípad uzavrel po jeho oznámení Komisii; žiada Komisiu, aby zintenzívnila dialóg s orgánmi členských štátov a poskytovala im poradenstvo s cieľom skrátiť administratívne postupy;

34. konštatuje, že v prípade priameho riadenia v rokoch 2019 až 2023 bol úrad OLAF uvedený ako zdroj odhalenia podvodných nezrovnalostí pre 88,4 % položiek vymáhania, čo zodpovedá 92,1 % celkových vymáhaných súm; žiada Komisiu, aby poskytla jasné informácie o údajoch a opatreniach prijatých na podporu rýchleho vymáhania vrátane údajov o celkovej miere vymáhania v prípade podvodných a nepodvodných nezrovnalostí;

35. zdôrazňuje, že keď sa napriek preventívnym opatreniam zistia podvodné alebo nepodvodné nezrovnalosti, vymáhanie je opatrenie, ktoré chráni finančné záujmy Únie, pretože umožňuje správne vykonávať politiky EÚ a vrátiť vyplatené výdavky, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami na financovanie; zdôrazňuje zistenia uvedené v osobitnej správe Dvora audítorov č. 07/2024[1] týkajúce sa obdobia 2014 – 2020, v ktorom predstavovali oznámené výdavky vykazujúce nezrovnalosti 14 miliárd EUR, ktoré sa majú vrátiť prostredníctvom vymáhania; zdôrazňuje, že treba urýchliť proces vymáhania stanovením jasných lehôt a uložením sankcií za oneskorenia, aby sa finančné prostriedky čo najrýchlejšie vrátili do rozpočtu EÚ; vyzýva

[1] Osobitná správa Dvora audítorov č. 07/2024 zo 7. mája 2024 s názvom Systémy Komisie na vymáhanie výdavkov EÚ vykazujúcich nezrovnalosti – Potenciál vymôcť viac a rýchlejšie.

Komisiu, aby navrhla primerané opatrenia na poskytovanie úplných informácií o výdavkoch vykazujúcich nezrovnalosti a súvisiacich prijatých nápravných opatreniach;

36. zdôrazňuje význam následných opatrení po prijatí nevyhnutných opravných krokov s cieľom poučiť sa z prípadov podvodov a zlepšiť postupy predchádzania podobným prípadom v budúcnosti; domnieva sa, že v tomto smere je dôležité, aby sa členské štáty následne dôkladne zaoberali jednotlivými prípadmi, a to tak, že zanalyzujú faktory, ktoré umožnili podvod, a vyhodnotia potrebu zrevidovať primerane svoje systémy riadenia a kontroly;

37. chápe, že vzhľadom na nedostatočnú podporu Rady pre jej iniciatívy v rokoch 2004 a 2014 Komisia nie je ochotná predložiť ďalší legislatívny návrh na vzájomnú administratívnu pomoc v oblastiach výdavkov EÚ, v ktorých tento postup v súčasnosti nie je zavedený; nabáda Komisiu, aby využila revíziu nariadenia o úrade OLAF[1], ktoré už úradu OLAF poskytuje posilnený mandát na koordináciu opatrení členských štátov, s cieľom ďalej rozvinúť súčasné ustanovenia a odstrániť tento nedostatok;

38. konštatuje, že organizácie občianskej spoločnosti sú základným prvkom živej demokratickej spoločnosti a zabezpečujú široké pokrytie rôznych názorov vo verejných diskusiách; uznáva, že tieto organizácie môžu získavať finančné prostriedky Únie na podporu ich práce pri prispievaní k demokratickému dialógu a verejnej angažovanosti; poznamenáva, že EÚ je jedným z najväčších financovateľov organizácií občianskej spoločnosti na svete; zdôrazňuje, že transparentnosť na stretnutiach zainteresovaných strán má zásadný význam pre demokratickú integritu a mala by sa uplatňovať rovnako na všetky subjekty, ktoré spolupracujú s inštitúciami EÚ; zdôrazňuje, že jasná dokumentácia a zverejňovanie takýchto interakcií posilňuje dôveru verejnosti a demokratickú zodpovednosť; zdôrazňuje, že lobizmus by mal byť transparentný pri úplnom zverejnení všetkých zúčastnených strán; konštatuje, že niektorí členovia Výboru pre kontrolu rozpočtu vyjadrili obvinenia, že dohody o grante, ktoré Komisia uzavrela so všetkými typmi príjemcov, zahŕňali podrobné lobistické činnosti, ktoré by sa mohli vykladať ako možné zasahovanie do vnútorného rozhodovania Únie; berie na vedomie nedávnu osobitnú správu Dvora audítorov o transparentnosti financovania EÚ poskytovaného mimovládnym

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

organizáciám[1], v ktorej sa uvádza, že hoci využívanie finančných prostriedkov EÚ na podporu mimovládnych organizácií je zákonné, a potvrdzuje sa, že je to v súlade s právnymi požiadavkami EÚ na transparentnosť stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách EÚ, zároveň sa v nej poukazuje na to, že by sa malo urobiť viac na zlepšenie transparentnosti finančných prostriedkov EÚ, ktoré dostávajú všetci príjemcovia; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby vykonala odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa preverovania vlastných vyhlásení v systéme finančnej transparentnosti EÚ a aby aktívne monitorovala dodržiavanie základných hodnôt a zásad EÚ zo strany príjemcov; ďalej pripomína osobitnú správu Dvora audítorov č. 05/2024[2]; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sekretariát registra transparentnosti EÚ posilnil svoje systematické kontroly vlastných vyhlásení subjektov, ktoré sa vyhlasujú za „mimovládne organizácie, platformy, siete a podobné subjekty“; konštatuje, že takéto systematické kontroly by mohli byť založené na súbore kritérií vrátane neziskového postavenia, cieľov týkajúcich sa verejného prospechu a nezávislosti s cieľom posilniť dôveru vo všetky subjekty zaregistrované v registri transparentnosti EÚ a mali by byť podporené prísnymi požiadavkami na zodpovednosť a transparentnosť;

39. domnieva sa, že pri posudzovaní modelov realizácie výdavkov EÚ by sa mala zohľadňovať náchylnosť rôznych možností podvodu a iného zneužitia; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že v budúcich nástrojoch financovania EÚ, najmä vo viacročnom finančnom rámci (ďalej len „VFR“) po roku 2027, sa zohľadnia poznatky získané pri tvorbe a vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane odporúčaní, ktoré jej adresoval Európsky dvor audítorov a Európsky parlament; zdôrazňuje, že nedostatky zistené pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane rizika podvodu, dvojitého financovania a nedostatku transparentnosti musia byť ponaučením pre budúce finančné rámce EÚ; namieta proti akémukoľvek kopírovaniu modelu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v jeho súčasnej podobe a zdôrazňuje, že všetko budúce výkonnostné financovanie musia sprevádzať výrazne silnejšie záruky, požiadavky na transparentnosť a mechanizmy predchádzania podvodom, aby sa zaručilo správne riadenie finančných prostriedkov EÚ;

NextGenerationEU a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)

---

[1] Osobitná správa EDA č. 11/2025 zo 7. apríla 2025 s názvom Transparentnosť financovania mimovládnych organizácií zo strany EÚ – Napriek pokroku nie je prehľad stále spoľahlivý.

[2] Osobitná správa EDA č. 05/2024 zo 17. apríla 2024 s názvom Register transparentnosti EÚ – poskytuje užitočné, ale obmedzené informácie o lobistických činnostiach.

40. oceňuje úsilie, ktoré Komisia vynaložila pri revízii 27 plánov obnovy a odolnosti s cieľom prispôsobiť sa narušeniam trhu s energiou po rozsiahlej invázii Ruska na Ukrajinu; konštatuje, že začlenenie plánu REPowerEU do plánov obnovy a odolnosti by malo podľa očakávaní prispieť k zníženiu závislosti od ruských fosílnych palív a zvýšiť európsku sebestačnosť;

41. pripomína však, že pri vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti možno pozorovať oneskorenia, a vyzýva Komisiu, aby zostala ostražitá, najmä ku koncu životného cyklu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty dostatočne chránili finančné záujmy EÚ a aby sa peniaze daňovníkov EÚ vynakladali primerane;

42. zdôrazňuje, že spoľahlivé systémy riadenia a kontroly sú dôležité na predchádzanie podvodom, pretože odrádzajú zločincov od pokusov o oklamanie orgánov verejnej moci; vyjadruje znepokojenie nad opakovanými pripomienkami Dvora audítorov, ktoré poukazujú na pretrvávajúce nedostatky vo vykonávaní systémov kontroly členských štátov, pretože to predstavuje riziká pre dostupnosť úplných a presných údajov, z ktorých vychádzajú žiadosti o platbu, prístup k týmto žiadostiam na účely kontroly a účinné fungovanie systémov kontroly členských štátov na ochranu finančných záujmov EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že vo viacerých členských štátoch neboli systémy kontroly plne funkčné, keď sa začali vykonávať národné plány obnovy a odolnosti, a zdôrazňuje, že takéto problémy predstavujú riziko pre správnosť platieb v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a pre ochranu finančných záujmov EÚ; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby členské štáty bezodkladne napravili nedostatky zistené vo svojich rámcoch kontroly, a to aj vykonaním odporúčaní, ktoré jej adresoval Dvor audítorov;

43. konštatuje, že kontrolný rámec Komisie pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti spočíva predovšetkým na zodpovednosti členských štátov za ochranu finančných záujmov EÚ; vyzýva Komisiu, aby naďalej venovala veľkú pozornosť tomu, či členské štáty plnia konkrétne míľniky auditu a kontroly pridané k tým plánom obnovy a odolnosti, ktoré neboli dostatočne spoľahlivé, a aby pokračovala v úsilí o odstránenie nedostatkov v oblasti zodpovednosti; berie na vedomie opatrenia, ktoré Komisia začala v nadväznosti na odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa identifikovateľných nedostatkov v systémoch kontroly a podávania správ niektorých členských štátov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vždy, keď je to potrebné, prijala rozhodné a rýchle opatrenia a aby v plnej miere využila ustanovenia nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ak pretrvávajú nedostatky v systémoch kontroly členských štátov;

44. s hlbokým znepokojením si všíma zistenia z osobitnej správy EDA č. 14/2024, podľa ktorých je klimatický dosah výdavkov na zelenú

transformáciu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pravdepodobne nadnesený až o 34,5 miliardy EUR, pričom niektoré projekty majú na energetickú transformáciu minimálny dosah, či dokonca spôsobujú environmentálne škody a zároveň zvyšujú riziko podvodu;

45. vyzýva na stanovenie jasných a merateľných kritérií pre ekologické investície v rámci rozpočtu EÚ a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s cieľom zabezpečiť, aby finančné prostriedky dostávali len projekty so značnými a preukázanými environmentálnymi a hospodárskymi prínosmi, čím sa posilní zodpovednosť a dlhodobá udržateľnosť a zároveň zníži riziko podvodu;

46. konštatuje, že pokiaľ ide o Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti v roku 2023, v správe o ochrane finančných záujmov za rok 2023 sa uvádza počet prípadov podozrenia z podvodu nahlásených Komisiou (15) a počet auditov (13 v porovnaní so 16 auditmi vykonanými v roku 2022), ale neuvádza sa v nej znepokojujúco vysoký počet vyšetrovaní Európskej prokuratúry (233 vyšetrovaní týkajúcich sa programov obnovy a odolnosti s odhadovanou finančnou stratou 1,86 miliardy EUR); je znepokojený možným nárastom počtu prípadov podvodov, korupcie, dvojitého financovania a konfliktov záujmov v nadchádzajúcich rokoch a naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby urýchlene konali s cieľom zabezpečiť správne riadenie a spravodlivé rozdelenie prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;

47. vyzýva Komisiu, aby zaviedla povinnosť oznamovať podvody prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí (IMS) pri všetkých prípadoch týkajúcich sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čím sa zabezpečí systematické zaznamenávanie a monitorovanie všetkých nezrovnalostí a podvodov, ktoré sa týkajú finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; so znepokojením si všíma nedostatočnú transparentnosť pri oznamovaní podvodov súvisiacich s finančnými prostriedkami z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a trvá na tom, aby všetky členské štáty dodržiavali štandardizované oznamovacie povinnosti;

48. žiada úrad OLAF, aby pokračoval vo svojej analýze rizík, ktorá bola v roku 2023 sprístupnená členským štátom spolu s aktualizovanou verziou „rámca rizík pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti“, ako aj v školeniach a seminároch pre orgány členských štátov; schvaľuje využívanie systému IMS na oznamovanie nezrovnalostí týkajúcich sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; opätovne vyzýva Komisiu, špecializované agentúry a orgány EÚ, ako aj členské štáty, aby aktívne spolupracovali a komunikovali s cieľom zabezpečiť ochranu finančných záujmov EÚ pri vykonávaní nástroja NextGenerationEU;

49. konštatuje, že Komisia v rámci usmernenia k plánom obnovy a odolnosti prijala[1] prílohu IV o rámci na zníženie a vymáhanie v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; chápe, že zníženie platby je možné vtedy, ak ešte existujú platby, ktoré sa majú uskutočniť; pripomína, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa skončí v roku 2026; poukazuje na to, že k vymáhaniu sa má pristúpiť len vtedy, keď už nezostávajú žiadne ďalšie splátky; je znepokojený skutočnosťou, že tento postup vymáhania, ktorý bol prevzatý z modelu vykonávania kohéznych fondov, sa ukázal ako mimoriadne neúčinný a v súčasnom VFR sa od neho upustilo; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že do konca roka 2023 neboli v systéme ABAC vydané žiadne príkazy na vymáhanie týkajúce sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a že členské štáty stále nemajú povinnosť oznamovať nezrovnalosti súvisiace s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti v systéme IMS;

50. opakuje, že transparentnosť zohráva zásadnú úlohu pri odhaľovaní podvodných schém a odrádzaní páchateľov; opakuje svoju nespokojnosť s výkladom pojmu „konečný prijímateľ“ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý schválila Komisia; odmieta neúplný a zavádzajúci výklad Komisie[2]; poznamenáva, že aj podľa usmernení Komisie[3] je „konečným prijímateľom“ „posledný subjekt“, ktorý prijíma finančné prostriedky na opatrenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a že akýkoľvek počiatoční alebo sprostredkúvajúci prijímatelia finančných prostriedkov, ako sú ministerstvá alebo agentúry pôsobiace len ako distribútori finančných prostriedkov, by sa nemali považovať za „posledný subjekt“; opätovne žiada Komisiu, aby požiadala členské štáty o poskytnutie informácií o „konečnom prijímateľovi“ alebo „poslednom subjekte“ a aby od členských štátov neprijala žiadne informácie o „druhostupňových prijímateľoch“, ktoré nie sú v súlade s dohodou medzi spoluzákonodarcami; vyzýva Komisiu, aby zrevidovala svoje usmernenia a uviedla prípady a príklady, ktoré môžu ozrejmiť toto ustanovenie a poskytnúť vnútroštátnym orgánom spoľahlivý referenčný rámec, tak aby sa podporila náležitá miera transparentnosti a jednotný výklad vo všetkých členských štátoch; zdôrazňuje, že v prípade, ak bude Komisia naďalej odmietať zabezpečiť úplnú transparentnosť, musí Európsky parlament zvážiť všetky dostupné opatrenia na presadzovanie dodržiavania právnych predpisov;

---

1 Oznámenie Komisie – Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti (C(2024)4618).

2 Odpovede Komisie na osobitnú správu Dvora audítorov z 2. septembra 2024 s názvom Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Postupuje sa s oneskorením a naďalej je ohrozené dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu, strana 4.

3 Oznámenie Komisie – Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti (C(2024)4618).

51. je znepokojený stanoviskom Dvora audítorov[1] k rastúcemu riziku, že finančné prostriedky EÚ sa vynaložia dvakrát na to isté opatrenie a vyplatia sa dvakrát na tú istú činnosť; chápe, že obdobné opatrenia v podobných oblastiach, ako je dopravná a energetická infraštruktúra, sú financované z rozpočtu EÚ aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pretože z fondu EÚ na obnovu po pandémii sa financujú opatrenia podobné tým, na ktoré sa vzťahujú štandardné programy EÚ; uznáva, že komplementárnosť medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými nástrojmi EÚ je povolená, ale konštatuje, že by to mohlo viesť k dosahovaniu míľnikov, ktoré sú plne financované z iných fondov než Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, pretože tento mechanizmus nie je spojený s úhradou skutočne vynaložených nákladov, ale skôr odmeňuje plnenie míľnikov a cieľov; zdôrazňuje, že viaceré úrovne riadenia, roztrieštené IT prostredie a obmedzená výmena údajov či využívanie nástrojov na hĺbkovú analýzu údajov, ako je ARACHNE, bránia odhaleniu dvojitého financovania, a preto zavedené kontrolné mechanizmy nemusia byť dostatočné na riadne zmiernenie tohto zvýšeného rizika; zastáva názor, že absencia priameho prístupu k úplnému zoznamu konečných prijímateľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti obmedzuje schopnosť Komisie odhaľovať potenciálne prípady dvojitého financovania; domnieva sa, že preventívne opatrenie prijaté niektorými členskými štátmi a spočívajúce v tom, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa nekombinuje s inými nástrojmi EÚ, prispieva k zmierneniu rizika dvojitého financovania; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti posilnila kontroly;

52. konštatuje, že členské štáty môžu do svojich plánov obnovy a odolnosti zahrnúť opatrenia bez odhadovaných nákladov alebo s nulovými odhadovanými nákladmi[2]; poukazuje tiež na to, že tieto míľniky bez uvedených nákladov sú hlavným referenčným rámcom pri posudzovaní správneho využívania zdrojov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na zamýšľané účely; chápe, že platby za tieto míľniky bez uvedených nákladov alebo s nulovými nákladmi sa uvoľňujú po dosiahnutí míľnikov bez ohľadu na vzniknuté náklady v súlade s prístupom založeným na „financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi“ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti; konštatuje však, že takéto míľniky znemožňujú overiť správne riadenie vyplatených zdrojov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pretože tieto zdroje sa vyplácajú v súvislosti s míľnikom, na

---

1 Osobitná správa Dvora audítorov č. 22/2024 s názvom Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ – Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika vyplývajúceho z toho, že model financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je spojený s nákladmi, a jeho výročné správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2022.

2 Pracovný dokument útvarov Komisie z 22. januára 2021 s názvom Usmernenie pre členské štáty – Plány obnovy a odolnosti (SWD(2021)0012).

ktorý neboli použité; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila svoj predpoklad, že opatrenie s nulovými nákladmi nemôže viesť k dvojitému financovaniu bez ohľadu na to, či sa na jeho vykonávanie použijú iné fondy EÚ; dôrazne vyzýva Komisiu, aby posilnila kontroly opatrení s nulovými nákladmi a poskytla členským štátom usmernenie o tom, ako príslušné opatrenia finančne koncipovať s cieľom zabrániť takémuto riziku;

53. opakuje svoju výzvu Komisii, aby zachovala primerané postupy následného auditu a venovala veľkú pozornosť riziku zvratu po uvoľnení platby v súvislosti s dosiahnutím cieľov, ktoré boli predtým podrobené auditu a posúdené ako uspokojivo splnené;

54. nadväzuje na strategickú iniciatívu ombudsmanky, ktorá sa začala vo februári 2022 a skončila v septembri 2023 a ktorá sa týkala transparentnosti a zodpovednosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorej výsledky plne schvaľuje; víta prebiehajúci dialóg medzi Komisiou a ombudsmankou s cieľom riešiť zistené neoptimálne situácie, najmä pokiaľ ide o hodnotiacu tabuľku a proaktívne zverejňovanie dokumentov súvisiacich s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti;

Digitalizácia a transparentnosť na posilnenie boja proti podvodom

55. víta dosiahnutie politickej dohody o navrhovanom prepracovanom znení nariadenia o rozpočtových pravidlách; domnieva sa, že rozšírenie rozsahu pôsobnosti systému EDES tak, aby sa vzťahoval aj na zdieľané riadenie, a prijatie právneho základu na používanie databázy ARACHNE ako modelu celoeurópskeho nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika posilní ochranu finančných záujmov EÚ; pripomína výzvy z predchádzajúcich správ, aby sa zabezpečilo, že všetky členské štáty budú využívať nástroje na hĺbkovú analýzu údajov, najmä ARACHNE, s cieľom zaručiť včasné a náležité štandardy výkazníctva;

56. súhlasí s názorom, že systém IMS, prostredníctvom ktorého členské štáty podávajú Komisii správy o nezrovnalostiach a podvodoch poškodzujúcich rozpočet EÚ, má potenciál na väčšiu interoperabilitu s ďalšími inštitucionálnymi nástrojmi Komisie, ako sú ARACHNE a EDES, ako aj s digitálnymi nástrojmi v členských štátoch; žiada, aby bol po prepracovaní nariadenia o rozpočtových pravidlách informovaný o pokroku rozhrania EDES-IMS a o možnom využívaní údajov IMS v rámci nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (ARACHNE);

57. opakuje svoju výzvu na zvýšenie interoperability medzi systémami údajov a na harmonizáciu podávania správ, monitorovania a auditu v

Únii; uvedomuje si prierezový charakter interoperability a oceňuje prijatie aktu o interoperabilnej Európe[1];

58. zdôrazňuje zistenia uvedené v preskúmaní Dvora audítorov č. 04/2023 zo 6. júla 2023 s názvom Digitalizácia riadenia finančných prostriedkov EÚ; pripomína pozitívne účinky digitalizácie na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam a ich odhaľovanie, ako aj na riadenie, kontrolu a audit finančných prostriedkov EÚ tým, že umožňuje jednoduchšie a rýchlejšie pristupovať k údajom a vykonávať krížové kontroly na diaľku, čím sa znižuje potreba kontrol vrátane kontrol na mieste, a teda obmedzujú náklady;

59. uznáva, že využívanie dátového hospodárstva v reálnom čase má výrazné prínosy pre ochranu finančných záujmov Únie a zároveň znižuje administratívne zaťaženie orgánov verejnej moci a podnikov, ktoré pôsobia a cezhranične obchodujú v rámci EÚ; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zlepšili účinnosť zdieľania údajov vytvorením digitálneho ekosystému, ktorý v reálnom čase umožní hladký a zabezpečený pohyb štandardizovaných, štruktúrovaných a strojovo čitateľných údajov medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, najmä štátnymi daňovými správami, s cieľom obmedziť možnosti spáchania podvodu alebo daňového úniku;

60. súhlasí s názorom, že digitalizácia by mala byť jadrom každej stratégie pre boj proti podvodom a že by sa mala predovšetkým začleniť do vnútroštátnych stratégií v tejto oblasti, aby sa umožnila koordinácia medzi jednotlivými zložkami týchto stratégií a aby sa zohľadnili hrozby, ktoré predstavujú nové technológie;

61. domnieva sa, že digitalizácia ponúka príležitosti na konkrétne zlepšenia v riadení siete na boj proti podvodom a že uľahčovaním komunikácie a prístupnosti pomáha zlepšovať podávanie správ, čím umožňuje lepšie pochopenie pretrvávajúcich prekážok a včasnejšiu a komplexnejšiu reakciu zo strany subjektov s rozhodovacou právomocou a spoluzákonodarcov; víta skutočnosť, že viac než polovica členských štátov prijala kroky na identifikovanie a riešenie nedostatkov v oblasti zručností v súvislosti s digitalizáciou, najmä nedostatočných informácií a prístupu k údajom o digitalizácii; nabáda členské štáty a aktérov v rámci štruktúry AFA, aby naďalej riešili nedostatky v oblasti zručností prostredníctvom opatrení, ktoré by mali zahŕňať medziiným výmenu poznatkov, odbornú prípravu a rozširovanie know-how a zručností v oblasti digitalizácie;

62. víta úsilie mnohých zložiek štruktúry AFA spočívajúce v posudzovaní a ďalšom rozvoji možností, ktoré ponúkajú umelá inteligencia a

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/903 z 13. marca 2024, ktorým sa stanovujú opatrenia na zabezpečenie vysokej úrovne interoperability verejného sektora v celej Únii (akt o interoperabilnej Európe) (Ú. v. EÚ L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

strojové učenie pri identifikovaní a odhaľovaní nezrovnalostí a zvyšovaní efektívnosti pri analytických aj klasických administratívnych úlohách; opakuje, že kľúčovou charakteristikou každého procesu musí zostať hodnotenie človekom; dodáva, že umelá inteligencia má potenciál úplne zmeniť oblasť boja proti podvodom, pretože môže umožniť rýchlu analýzu veľkých súborov údajov a zlepšiť odhaľovanie podvodov a identifikáciu trendov v podvodoch; pripomína, že úspešné využívanie umelej inteligencie závisí od účinnej spolupráce medzi všetkými zainteresovanými stranami a od dostupnosti vysokokvalitných údajov vďaka účinnému využívaniu databázy ARACHNE; naliehavo vyzýva Komisiu, aby pracovala na rozvoji umelej inteligencie v Európe s cieľom presadzovať dátovú suverenitu a zabezpečiť spoľahlivú ochranu údajov v súlade so zásadami uvedenými v akte o umelej inteligencii[1] a vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov[2]; vyzýva všetkých aktérov boja proti podvodom, aby posilnili svoju spoluprácu v záujme účinného a zodpovedného využívania umelej inteligencie v tejto oblasti;

63. berie na vedomie rastúce riziko zneužívania obsahu vygenerovaného umelou inteligenciou na manipuláciu postupov obstarávania, finančných transakcií a dôkazov pri vyšetrovaní podvodov; vyzýva Komisiu, aby si ako prioritu stanovila výskumné a politické opatrenia na boj proti podvodným činnostiam páchaným s pomocou umelej inteligencie vrátane technológie deepfake a dezinformačných kampaní na báze umelej inteligencie, ktoré by mohli ohroziť finančné mechanizmy a mechanizmy na boj proti podvodom; vyzýva Komisiu, aby navrhla prísnejšie právne ustanovenia a sankcie pre subjekty, v súvislosti s ktorými sa zistí využívanie umelej inteligencie na páchanie alebo uľahčovanie finančných podvodov vrátane systémov prania špinavých peňazí, falzifikovania zmlúv a krádeže digitálnej identity v rámci postupov obstarávania s využitím umelej inteligencie;

64. uznáva význam využívanie umelej inteligencie pre zlepšovanie kvality a úplnosti údajov vymieňaných s členskými štátmi; víta v tomto smere kroky úradu OLAF vrátane odporúčaní vo výročných správach o ochrane finančných záujmov, štruktúrovaných dvojstranných

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144 a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii) (Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj). http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

dialógov s členskými štátmi, revízie akčného plánu stratégie Komisie pre boj proti podvodom a medziinštitucionálnych výmen so zameraním na tieto témy;

65. okrem toho požaduje špeciálnu celoúnijnú iniciatívu za vývoj mechanizmov odhaľovania podvodov na báze umelej inteligencie v rámci úradu OLAF, Európskej prokuratúry a Europolu v záujme zvýšenia efektívnosti vysledovania a prevencie finančných trestných činov proti rozpočtu EÚ; odporúča, aby sa zriadila celoúnijná pracovná skupina zložená zo zástupcov úradu OLAF, Európskej prokuratúry, Europolu a národných útvarov pre boj proti podvodom, ktorá by sa špeciálne sústreďovala na hrozby digitálnych podvodov vrátane technológie deepfake, falošných dokumentov vygenerovaných umelou inteligenciou a podvodov so syntetickou identitou; zdôrazňuje, že táto pracovná skupina by mala vypracovať najlepšie postupy a podeliť sa o ne s členskými štátmi;

66. zdôrazňuje potrebu väčšej cezhraničnej spolupráce a mechanizmov zdieľania údajov medzi členskými štátmi s cieľom bojovať proti podvodom na báze umelej inteligencie, najmä vo vysokorizikových oblastiach, ako sú podvody s DPH, colné podvody a rozdeľovanie finančnej pomoci; nabáda na vytvorenie spoločného spravodajského centra EÚ na vysledovanie podvodnej činnosti využívajúcej umelú inteligenciu v reálnom čase; vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby do systémov odhaľovania podvodov začlenili umelú inteligenciu a analýzu dát a zaručili interoperabilitu medzi vnútroštátnymi a únijnými databázami a zároveň zachovali pevné záruky ochrany údajov;

67. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri všetkých nástrojoch na odhaľovanie podvodov na báze umelej inteligencie uplatňovali prísne opatrenia týkajúce sa transparentnosti a auditu s cieľom predísť zaujatosti, algoritmickej manipulácii a zneužitiu systémov finančného dohľadu; naliehavo žiada, aby sa v záujme zabezpečenia zodpovednosti vypracovali etické usmernenia pre umelú inteligenciu určené inštitúciám pre boj proti podvodom;

68. požaduje povinný postup forenzného preverovania všetkých digitálnych dôkazov predkladaných v prípadoch finančného podvodu, ktorým sa zabezpečí pravosť dokumentov, zvukového materiálu a videomateriálu použitého počas vyšetrovaní;

Vnútorná úroveň únijnej štruktúry AFA – kľúčové opatrenia na úrovni EÚ v roku 2023

69. zdôrazňuje skutočnosť, že únijná štruktúra AFA je zložená inštitucionálna štruktúra určená na odhaľovanie a prevenciu podvodov a iných foriem pochybenia poškodzujúcich finančné záujmy EÚ a boj proti nim, ktorá sa zakladá na viacúrovňovej sieti spolupráce, kde prvá úroveň (OLAF, Európska prokuratúra, Europol,

Eurojust, úrad AMLA, Komisia, Dvor audítorov a Európska investičná banka) pozostáva z horizontálnej spolupráce medzi inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami EÚ, zatiaľ čo ostatné úrovne sú založené na vertikálnych vzťahoch medzi orgánmi EÚ a vnútroštátnymi orgánmi a medzi orgánmi EÚ a medzinárodnými organizáciami; poukazuje na to, že štruktúra AFA sa v priebehu rokov vďaka sérii nezávislých rozhodnutí vyvinula do inovačnej siete subjektov; zdôrazňuje, že koordinované činnosti týchto subjektov v posledných rokoch priniesli cenné skúsenosti, ktoré by sa mali zohľadniť pri budúcej revízii príslušných nariadení; zdôrazňuje, že vytvorením Európskej prokuratúry sa zriadil prvý európsky orgán prokuratúry, ktorý umožňuje pohotové a priame trestnoprávne vyšetrovania a stíhania, a že skúsenosti získané v prvých rokoch jej operačnej činnosti sa musia primerane začleniť do legislatívneho rámca, aby bolo možné v plnej miere využiť dostupné nástroje a zdroje; zdôrazňuje význam jasných mandátov rôznych inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ pre minimalizáciu rizika prelínania a zdvojovania činností, a tým aj zabezpečenia efektívneho fungovania štruktúry AFA;

70. oceňuje, že v nadväznosti na mnohé výzvy Európskeho parlamentu na komplexnejšie podávanie správ o opatreniach vykonávaných zložkami štruktúry AFA boli do správy o ochrane finančných záujmov za rok 2023 začlenené hlavné administratívne a súdne výsledky, ktoré jednotlivo dosiahli úrad OLAF a Európska prokuratúra; domnieva sa však, že by sa mali odstrániť rozdiely v povahe, rozsahu a podrobnosti týchto dvoch správ a že by sa mali jasne uviesť oblasti spolupráce; domnieva sa, že rozdiely medzi údajmi poskytnutými úradom OLAF, Európskou prokuratúrou a údajmi uvedenými v správe o ochrane finančných záujmov za rok 2023 sú za súčasných okolností odôvodnené; zdôrazňuje, že oznamujúce orgány v členských štátoch môžu podávať správy o vyšetrovaniach trestných činov len vtedy, keď im na to príslušné súdne orgány udelia povolenie, čo znamená, že zatiaľ čo Európska prokuratúra a úrad OLAF poskytujú údaje o aktívnych vyšetrovaniach, oznamujúce orgány tieto údaje často nemôžu vložiť do databázy IMS, pretože musia zachovať dôvernosť informácií a zabezpečiť riadny priebeh vyšetrovaní; chápe, že tieto prípady vedú k rozdielom v údajoch (tzv. delta), ktoré možno odstrániť až po ukončení vyšetrovaní a zahrnutí príslušných údajov do správ Komisii, aby ich bolo možné zapracovať do budúcej správy o ochrane finančných záujmov;

71. víta skutočnosť, že Komisia v máji 2023 prijala balík protikorupčných opatrení, ktorého súčasťou je návrh smernice o boji proti korupcii; domnieva sa, že treba posilniť prevenciu a stíhanie korupcie, a vyzýva Komisiu, aby intenzívnejšie monitorovala presadzovanie opatrení v členských štátoch;

72. víta vytvorenie siete na boj proti korupcii, ktorá sa po prvýkrát stretla 20. septembra 2023, a domnieva sa, že mapovanie oblastí

s vysokým rizikom korupcie by mohlo účinne prispieť k ďalšiemu rozvoju protikorupčnej stratégie EÚ;

73. podčiarkuje význam právneho štátu ako jednej zo základných hodnôt Únie a zdôrazňuje, že mechanizmus podmienenosti právnym štátom je kľúčový na zabezpečenie toho, aby členské štáty naďalej dodržiavali zásady právneho štátu; opakuje svoje hlboké znepokojenie nad situáciou týkajúcou sa právneho štátu vo viacerých členských štátoch, ktorá je sama osebe hlboko znepokojivá a môže viesť k vážnym stratám pre rozpočet Únie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila prísne a rýchle vykonávanie všetkých prvkov mechanizmu, ak členské štáty porušia zásady právneho štátu, a tak ovplyvnia alebo hrozí, že ovplyvnia finančné záujmy EÚ; naďalej trvá na potrebe súdržnosti rôznych nástrojov pri posudzovaní situácie v oblasti právneho štátu v členských štátoch;

74. konštatuje, že v štvrtej správe Komisie o právnom štáte za rok 2023 prijatej vo februári 2024 sa uvádzajú opatrenia nadväzujúce na odporúčania vydané v minuloročnej správe o stave právneho štátu; berie na vedomie, že pokiaľ ide o boj proti korupcii, viaceré členské štáty aktualizovali svoje národné stratégie a/alebo akčné plány alebo začali ich revíziu, zatiaľ čo iné zreformovali trestné právo s cieľom posilniť boj proti korupcii; konštatuje, že pre mnohé členské štáty sú hlavnou prekážkou boja proti korupcii obmedzené zdroje prokuratúry; vyzýva Komisiu, aby naďalej povzbudzovala a podporovala úsilie členských štátov o reformu a zvýšenie účinnosti trestného konania a o riešenie ostatných výziev identifikovaných v správe; pripomína Komisii účinné nástroje, ktoré má k dispozícii na ochranu právneho štátu, ako sú postupy v prípade nesplnenia povinnosti, podmienenosť financovania a postupy podľa článku 7 ZEÚ, a očakáva, že ich naplno vyžije; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že novým nariadením o rozpočtových pravidlách sa zavádza podmienenosť súvisiaca s hodnotami zakotvenými v článku 2 ZEÚ, a vyzýva Komisiu, aby ju začala uplatňovať, najmä v prípadoch, ak už boli proti členskému štátu začaté postupy v prípade nesplnenia povinnosti týkajúce sa nedodržiavania hodnôt zakotvených v článku 2 ZEÚ, keďže to predstavuje jasné uznanie pretrvávajúceho porušovania, ktoré by mohlo mať vplyv aj na správne finančné riadenie rozpočtu Únie;

75. berie na vedomie rozhodnutie Komisie nezrušiť opatrenie zavedené podľa článku 2 ods. 2 vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2022/2506 z 15. decembra 2022 o opatreniach na ochranu rozpočtu Únie pred porušeniami zásad právneho štátu v Maďarsku[1], očakáva, že Komisia a Rada zrušia prijaté opatrenia len vtedy, ak sa získajú dôkazy o tom, že nápravné opatrenia prijaté maďarskou vládou sa v praxi ukázali ako účinné, a najmä, že sa nezistilo žiadne oslabovanie

[1] Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2022, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj.

už prijatých opatrení; odsudzuje hrozby, ako je špionáž, ktorým sú vystavení zamestnanci inštitúcií EÚ, ako sú zamestnanci úradu OLAF počas vyšetrovacích misií v Maďarsku; zdôrazňuje, že takéto konanie vážne podkopáva právny štát a integritu inštitúcií EÚ; požaduje, aby sa rýchlo zriadili spoľahlivé ochranné mechanizmy na ochranu pracovníkov inštitúcií EÚ počas služobných ciest; vyzýva maďarské orgány, aby prijali okamžité a konkrétne kroky na zabezpečenie nezávislosti súdnictva, zachovanie slobody médií a úplné vykonanie odporúčaní zo správy Komisie o právnom štáte, ktoré sa týkajú obnovy demokratických bŕzd a protiváh; naliehavo žiada Radu, aby pokračovala v postupe podľa článku 7 ZEÚ proti maďarskej vláde;

76. zdôrazňuje, že dodržiavanie zásad právneho štátu vrátane boja proti korupcii je kľúčovým faktorom prostredia jednotného trhu, ktorý podporuje investície, rast, pracovné miesta a inovácie a chráni malé a stredné podniky (MSP), ako aj hospodárske subjekty pôsobiace cezhranične; zdôrazňuje, že Komisia je zodpovedná za dôsledné overenie plnenia míľnikov súvisiacich s právnym štátom, ktoré sú súčasťou rôznych plánov obnovy a odolnosti členských štátov, pretože ide o podmienku vyplatenia finančných prostriedkov; pripomína, že komisár pre demokraciu, spravodlivosť, právny štát a ochranu spotrebiteľa, ktorý úzko spolupracuje s nedávno vymenovaným komisárom pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu, nesie hlavnú zodpovednosť za úplné uplatňovanie všeobecného režimu podmienenosti; vyzýva Komisiu, aby nevyužívala „dialóg“ s členskými štátmi ani postup EU Pilot, ktoré sú prostriedkami bez jasne stanovených lehôt, aby sa tak vyhla začatiu skutočných postupov v prípade nesplnenia povinnosti; okrem toho vyzýva Komisiu, aby si ako horizontálnu prioritu stanovila porušenia, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ, najmä pokiaľ ide o smernicu o ochrane finančných záujmov a nariadenie o Európskej prokuratúre[1]; víta vyhlásenie uvedené v politických usmerneniach Komisie o význame právneho štátu pre finančné prostriedky EÚ a záväzok komisára pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu zaviesť do budúceho VFR silné záruky právneho štátu;

77. domnieva sa, že ochrana spoločných hodnôt EÚ zakotvená v článku 2 ZEÚ, ktorá je v súčasnosti začlenená do nariadenia o spoločných ustanoveniach, sa musí ďalej posilniť; vyzýva Komisiu, aby preskúmala, ako by sa pre všetky oblasti rozpočtu EÚ mohol ako všeobecný prvok vypracovať mechanizmus ekvivalentný horizontálnym základným podmienkam s cieľom prepojiť širšiu škálu politík so všetkými hodnotami uvedenými v článku 2 ZEÚ; vyzýva Komisiu, aby preskúmala, ako prepojiť financovanie s podmienenosťou právnym štátom a splnením potrebných reforiem s

---

[1] Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1). http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

cieľom zabezpečiť komplexný prístup uplatňovaný horizontálne na všetky fondy EÚ; vyzýva Komisiu, aby uplatňovala komplexný prístup a predložila návrhy na ďalšie posilnenie súboru nástrojov Únie na podporu právneho štátu ako prioritu vrátane posilnenej podmienenosti právneho štátu pre finančné prostriedky využívané v súčasnom programovom období;

78. trvá na tom, že korupcia je neoddeliteľne spätá s praním špinavých peňazí a že pranie špinavých peňazí je jedným z najdôležitejších faktorov umožňujúcich nelegálnu činnosť organizovaných zločincov, pretože im umožňuje prevádzať príjmy z trestnej činnosti do legálneho hospodárstva; uznáva, že nerovnorodé vnútroštátne právne systémy a roztrieštené uplatňovanie rámca Únie pre boj proti praniu špinavých peňazí sťažujú prevenciu, odhaľovanie a boj proti praniu špinavých peňazí; v tomto smere víta prijatie ambiciózneho legislatívneho balíka na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý zjednotí vnútroštátne pravidlá, a tak posilní kolektívny boj proti praniu špinavých peňazí v celej Únii; víta zriadenie nového Úradu pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (AMLA); domnieva sa, že táto nová agentúra bude prostredníctvom svojich koordinačných a dozorných povinností zohrávať ústrednú úlohu v novom rámci na boj proti praniu špinavých peňazí; pripomína, že pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu sú neoddeliteľne prepojené, a vyzýva Európsku prokuratúru, úrad OLAF a Dvor audítorov, aby zohrávali významnejšiu úlohu v boji proti týmto javom;

79. súhlasí s názorom, že prepracovaním nariadenia o rozpočtových pravidlách sa posilnila ochrana finančných záujmov EÚ; poukazuje na to, že rozsah pôsobnosti systému EDES bol rozšírený tak, aby sa vzťahoval na zdieľané aj priame riadenie a poskytoval nové dôvody na vylúčenie; víta zavedenie právneho základu pre nástroj na hodnotenie rizika a hĺbkovú analýzu údajov, ktorý majú používať všetky členské štáty pri všetkých režimoch riadenia; vyjadruje poľutovanie nad tým, že obe tieto opatrenia nadobudnú účinnosť až v roku 2028, teda až od ďalšieho VFR, takže zase niekoľko rokov budú chýbať úplne transparentné údaje o konečných prijímateľoch finančných prostriedkov EÚ a premeškáme príležitosť využiť tieto údaje na posilnenie záruk proti korupcii a podvodom;

80. oceňuje prijatie aktualizovaného akčného plánu[1] stratégie Komisie pre boj proti podvodom z roku 2019; konštatuje, že obsahuje 44 opatrení rozdelených do siedmich tematických celkov, ktoré sa týkajú najmä digitalizácie, spolupráce, Mechanizmu na podporu obnovy a

---

[1] Oznámenie Komisie z 11. júla 2023 s názvom Akčný plán stratégie Komisie pre boj proti podvodom – revízia na rok 2023 (COM(2023)0405) a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie z 11. júla 2023 s názvom Akčný plán – revízia z roku 2023 (SWD(2023)0245).

odolnosti, colných podvodov a zvyšovania povedomia o etických otázkach a kultúre boja proti podvodom;

81. poukazuje na to, že Program EÚ pre boj proti podvodom je jediným výdavkovým programom osobitne zameraným na boj proti podvodom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ a že v záujme posilnenia boja proti podvodom poskytuje relevantnú podporu všetkým orgánom členských štátov, ktoré tvoria súčasť vonkajšej úrovne štruktúry AFA; konštatuje, že Program EÚ pre boj proti podvodom je dosť flexibilný na to, aby sa prispôsobil neustále sa meniacemu prostrediu boja proti podvodom, a že je v súlade so sedemročným obdobím (2021 – 2027) súčasného VFR; konštatuje, že z celkového plnenia Programu EÚ pre boj proti podvodom doteraz prispelo 55 % k digitálnej transformácii;

82. vyzýva Komisiu, aby nadviazala na úspech Programu EÚ pre boj proti podvodom, a nabáda komisára pre rozpočet a boj proti podvodom, aby tento program považoval za model, ktorý sa má predĺžiť do budúceho VFR, v súlade s úlohou podporovať úsilie členských štátov o ochranu finančných záujmov Únie uvedenou v poverovacom liste;

83. víta prvú žiadosť o pridruženie k Programu EÚ pre boj proti podvodom prijatú v roku 2023 od krajiny mimo EÚ, konkrétne Ukrajiny, s ktorou bola vyrokovaná dohoda o pridružení vzťahujúca sa na jej účasť na programe, ktorá bola prijatá v marci 2024;

84. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Komisia pri poslednom priebežnom hodnotení programu Hercule III objavila aspekty, ktoré pravdepodobne bránia efektívnosti programu, najmä skutočnosť, že administratívam v niektorých členských štátoch chýbajú zdroje na plnenie administratívnych požiadaviek programu;

85. berie na vedomie opakované výzvy Európskej prokuratúry na posilnenie detekčnej kapacity príslušných zložiek štruktúry AFA a pripomína, že v súlade so stratégiou pre boj proti podvodom sa má klásť dôraz na analýzu údajov, ktorá je nástrojom na odhaľovanie podvodov; v tomto smere zdôrazňuje význam harmonizácie vymedzení pojmov pre získanie porovnateľných údajov z celej EÚ; nabáda Komisiu, aby posilnila využívanie systému IMS ako nástroja na podporu analýzy rizika, ktorú vykonávajú audítori pri príprave audítorských činností; vyzýva úrad OLAF, aby zvýšil svoju ponuku školení pre zamestnancov Komisie vrátane audítorov a príslušných aktérov v oblasti finančných tokov;

86. uvedomuje si, že v dôsledku decentralizovanej štruktúry Európskej prokuratúry dochádza k vzájomnému pôsobeniu medzi vnútroštátnym právom a právom EÚ a medzi vnútroštátnymi orgánmi a Európskou prokuratúrou; chápe, že Európska prokuratúra funguje na základe priamo uplatniteľných nariadení EÚ, pričom si však vyžaduje aj prijatie primeraných vykonávacích opatrení prostredníctvom vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa

transponuje smernica o ochrane finančných záujmov a iné príslušné akty Únie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila úplný súlad vnútroštátnych právnych predpisov s nariadením o Európskej prokuratúre a smernicou o ochrane finančných záujmov, začala konania o nesplnení povinnosti a navrhla revíziu týchto právnych aktov s cieľom zefektívniť Európsku prokuratúru pri výkone jej mandátu;

87. berie na vedomie výsledky posúdenia súladu opatrení prijatých členskými štátmi s cieľom prispôsobiť svoje systémy nariadeniu o Európskej prokuratúre[1], ktoré bolo predložené v septembri 2023; vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohé situácie stále nie sú optimálne a treba ich riešiť, pretože oslabujú účinnosť ochrany finančných záujmov Únie prostredníctvom vyšetrovania trestných činov; odkazuje najmä na rozdelenie právomocí medzi vnútroštátne prokuratúry a Európsku prokuratúru; zdôrazňuje tiež, že v nariadení o Európskej prokuratúre sa stanovuje, že možné prípady treba Európskej prokuratúre oznamovať priamo a bez zbytočného odkladu; vyzýva Komisiu, aby overila a monitorovala, či členské štáty plne dodržiavajú nariadenie o Európskej prokuratúre a či Európskej prokuratúre priamo a bezodkladne oznamujú podozrenia z podvodu v oblastiach, ktoré patria do jej právomoci;

88. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v mnohých členských štátoch nie je vnútroštátnym orgánom určeným na rozhodovanie o nezhodách medzi Európskou prokuratúrou a vnútroštátnymi orgánmi, pokiaľ ide o právomoc stíhať prípad, súd; vyzýva Komisiu, aby overila a monitorovala, či členské štáty v plnej miere dodržiavajú článok 25 ods. 6 a článok 42 ods. 2 písm. c) nariadenia o Európskej prokuratúre, v ktorom sa vyžaduje možnosť odvolať sa proti rozhodnutiu vnútroštátneho orgánu o pridelení právomoci na Súdny dvor Európskej únie;

89. zdôrazňuje, že súčasná kontrola vnútroštátnych orgánov nad „nevyhnutne potrebnými“ zdrojmi a vybavením európskych delegovaných prokurátorov a nevyhnutnosť dodržiavať ustanovenia vnútroštátnych orgánov týkajúce sa „primeraných opatrení“ v oblasti sociálneho zabezpečenia, dôchodkov a poistného krytia by mohli obmedziť autonómiu a nezávislosť činností Európskej prokuratúry; vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcej revízii nariadenia o Európskej prokuratúre navrhla primerané riešenia;

90. poukazuje na to, že transpozícia smernice o ochrane finančných záujmov sa v jednotlivých členských štátoch líši, čo v niektorých prípadoch ovplyvňuje cezhraničný výkon právomocí Európskej

---

[1] JUST/2022/PR/JCOO/CRIM/0004 – Rámcová zmluva JUST/2020/PR/03/0001 o službách právnej analýzy vrátane posúdenia súladu vnútroštátnych transpozičných opatrení v oblastiach politiky spravodlivosti a spotrebiteľov.

prokuratúry; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila riadne vykonávanie smernice o ochrane finančných záujmov a navrhla jej revíziu na základe získaných skúseností;

91. zdôrazňuje, že článok 25 ods. 3 nariadenia o Európskej prokuratúre, v ktorom sa podrobne opisuje výkon právomoci Európskej prokuratúry v prípade trestných činov, ktoré nie sú trestnými činmi poškodzujúcimi finančné záujmy Únie, ale ktoré sú s takýmito trestnými činmi neoddeliteľne spojené, vyvoláva právne a praktické otázky a vyžaduje si ďalšie zefektívnenie s cieľom účinne využívať právny rámec Európskej prokuratúry; vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcej revízii nariadenia o Európskej prokuratúre navrhla vhodné riešenia na posilnenie schopnosti Európskej prokuratúry vyšetrovať cezhraničnú organizovanú trestnú činnosť;

92. opakuje[1], že Európska prokuratúra zohráva dôležitú úlohu pri ochrane právneho štátu a boji proti korupcii v Únii, a nabáda Komisiu, aby v správach o právnom štáte pozorne monitorovala úroveň spolupráce členských štátov s Európskou prokuratúrou; víta pristúpenie Poľska a Švédska k Európskej prokuratúre; s uspokojením si všíma, že Írsko nedávno ohlásilo svoj zámer zúčastňovať sa na činnosti Európskej prokuratúry; vyzýva maďarskú vládu, aby sa Maďarsko ako jediný zostávajúci členský štát, ktorý sa ešte nepripojil k Európskej prokuratúre napriek tomu, že neexistuje žiadna právna alebo ústavná prekážka, bezodkladne pripojilo k Európskej prokuratúre; pripomína, že široká verejná podpora pristúpenia Maďarska bola preukázaná vyzbieraním 680 000 podpisov za pristúpenie k Európskej prokuratúre, čo podčiarkuje silný spoločenský dopyt po posilnení právnych záruk proti podvodom a korupcii poškodzujúcim finančné záujmy Únie;

93. opakuje svoju výzvu na začatie výmeny názorov o možnom objasnení právomocí Európskej prokuratúry v rámci jej mandátu vymedzeného v zmluve, pokiaľ ide o ochranu finančných záujmov Únie;

94. konštatuje, že v roku 2023 sa zintenzívnila spolupráca medzi príslušnými aktérmi, pričom na konci roka 2023 Európska prokuratúra a Eurojust spolupracovali na 26 prebiehajúcich prípadoch; konštatuje, že aj Európska prokuratúra a Europol v roku 2023 efektívne spolupracovali v rôznych operačných záležitostiach, a je si vedomý toho, že táto spolupráca sa v roku 2023 takmer zdvojnásobila, pričom Europol poskytol na žiadosť Európskej prokuratúry podporu v 47 prípadoch; vyzýva Komisiu, aby požiadala Európsku prokuratúru a Eurojust o spresnenie kritérií účinnosti, na základe ktorých vykonávajú svoju činnosť;

---

[1] Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. februára 2024 s názvom „Správa o správe Komisie o právnom štáte za rok 2023“.

95. víta úsilie úradu OLAF a Európskej prokuratúry o posilnenie ich spolupráce; chápe, že tieto dva úrady si vymieňajú informácie, aby sa predišlo súbežným vyšetrovaniam tých istých záležitostí, a že v roku 2023 úrad OLAF začal 22 doplňujúcich vyšetrovaní a Európska prokuratúra požiadala o štyri podporné vyšetrovania; uvedomuje si, že synergie vyplývajúce z využívania doplňujúcich vyšetrovaní (pôvodný článok 12 písm. f) nariadenia o OLAF) a podporných vyšetrovaní (pôvodný článok 12 písm. e) nariadenia o OLAF) nie sú optimálne; vyzýva Komisiu, aby pri príležitosti preskúmania svojich nariadení riešila právne a prevádzkové príčiny tohto stavu;

96. je znepokojený nedostatkom analýz a presných informácií o vymáhaní prostriedkov v prospech rozpočtu Únie, ktoré by malo nasledovať po vyšetrovaniach úradu OLAF aj Európskej prokuratúry; uvedomuje si, že vplyv štruktúry AFA na bezpečnosť občanov a presadzovanie právneho štátu v Únii presahuje rámec samotného vyčíslenia vymožených finančných prostriedkov; zdôrazňuje však, že výsledky úsilia vynaloženého na vytvorenie štruktúry AFA by mali byť čo najviac merateľné a hmatateľné, aspoň pokiaľ ide o rozpočtové aspekty; zdôrazňuje, že pri prideľovaní zdrojov a vymedzovaní mandátov by sa mal posudzovať a zohľadňovať vplyv činností vykonávaných na ochranu finančných záujmov Únie;

97. je si vedomý, že Komisia ešte neposkytla údaje o vymožených sumách v prospech rozpočtu Únie v nadväznosti na činnosti Európskej prokuratúry, ktoré sa Komisii oznamujú podľa článku 103 ods. 2 nariadenia o Európskej prokuratúre, a že táto záležitosť je uvedená v poverovacom liste komisára pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu; konštatuje, že zmrazenie aktív má pre boj proti trestným činom poškodzujúcim rozpočet EÚ zásadný význam a že chvíľu trvá, kým sa od zmrazenia prejde ku skutočnej konfiškácii a vymáhaniu prostriedkov; zdôrazňuje, že sa neočakáva, že skonfiškovaná suma sa automaticky vráti do rozpočtu Únie; konštatuje, že v súlade s článkom 38 nariadenia o Európskej prokuratúre by sa potenciálne príjmy vyplývajúce z opatrení na zaistenie a konfiškáciu, ktoré prijali európski delegovaní prokurátori v členských štátoch, mali vrátiť do rozpočtu EÚ a mohli by sa doň započítať ako nepripísané príjmy; vyzýva Komisiu, aby s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi prijala potrebné opatrenia s cieľom umožniť zahrnutie týchto súm do rozpočtu EÚ;

98. poukazuje na to, že údaje o účinnom vymáhaní v nadväznosti na finančné odporúčania úradu OLAF sa neuverejňujú vo výročnej správe úradu OLAF ani v žiadnej inej oficiálnej správe Komisie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa sprístupňujú len súhrnné údaje, podľa ktorých úrad OLAF vydal v rokoch 2012 až 2023 2 299 finančných odporúčaní v celkovej výške približne 9 miliárd EUR; poznamenáva, že analýza dostupných údajov naznačuje výrazný priestor na zlepšenie; konštatuje, že existuje veľký rozdiel medzi sumami odporúčanými na vymáhanie úradom OLAF, sumou, ktorú

útvary Komisie stanovili ako vymáhateľnú, a sumou, ktorá sa nakoniec skutočne vymohla; je znepokojený nízkou mierou vymáhania neoprávnených výdavkov (pri činnostiach vykonávaných v rámci zdieľaného riadenia je táto miera 34 %, v prípade nepriameho riadenia 11 % a pri vymáhaní v rámci priameho riadenia je to len 22 %); vyzýva Komisiu, aby poskytla primerane podrobné údaje o vymáhaní a posúdila dôvody uvedených rozdielov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa OLAF a Komisia dohodli na spoločných hodnotiacich kritériách, ktorými sa zabezpečí väčšia konvergentnosť a jasnosť, a dôsledne ich uplatňovali, čím sa zlepší efektívnosť a účinnosť posudzovania vymáhania finančných prostriedkov; zdôrazňuje, že vymáhanie na základe odporúčaní úradu OLAF a vyšetrovaní Európskej prokuratúry je dôležitým meradlom efektívnosti štruktúry AFA, a požaduje viac transparentnosti v tomto smere;

Vonkajšia úroveň EÚ štruktúry AFA – kľúčové opatrenia na vnútroštátnej úrovni v roku 2023

99. je si vedomý, že celková úroveň vykonávania odporúčaní Komisie vydaných v správe o ochrane finančných záujmov za rok 2022 zo strany členských štátov sa považuje za uspokojivú; zdôrazňuje však, že medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely; je znepokojený najmä prípadmi nedostatočného oznamovania nezrovnalostí niektorými členskými štátmi prostredníctvom systému IMS; pripomína, že oznamovanie je podľa súčasných nariadení povinné, a nabáda úrad OLAF, aby posilnil svoje opatrenia v oblasti dohľadu a monitorovania s cieľom dosiahnuť jednotnú úroveň oznamovania v celej Únii;

100. vyzýva Komisiu, aby monitorovala komplexnosť oznámení v systéme IMS, ktoré pochádzajú z krajín využívajúcich predvstupovú pomoc, a víta iniciatívy Generálneho riaditeľstva pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení zamerané na presadzovanie povinností kandidátskych krajín pravidelne oznamovať nezrovnalosti v systéme IMS;

101. nabáda členské štáty, aby v súlade s odporúčaniami Dvora audítorov oznamovali v systéme IMS nezrovnalosti súvisiace s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti; vyzýva Komisiu, aby uľahčila takéto využívanie systému IMS tak, že členským štátom poskytne podporu vo forme školení, seminárov a výmeny najlepších postupov;

102. víta rozhodnutie z roku 2024 o účasti Švédska a Poľska na činnosti Európskej prokuratúry, ako aj cieľ novej írskej vlády pristúpiť k Európskej prokuratúre; trvá na tom, že členské štáty, ktoré sa na jej činnosti stále nezúčastňujú, tak musia bezodkladne urobiť, a vyzýva Komisiu, aby motivovala účasť pozitívnymi opatreniami;

103. opakuje, že neúčinná alebo oneskorená spolupráca či nedostatok spolupráce členských štátov s Európskou prokuratúrou a úradom

OLAF sú dôvody na prijatie opatrení podľa nariadenia o podmienenosti; vyzýva Komisiu, aby náležite zohľadnila všetky informácie od Európskej prokuratúry a úradu OLAF o situáciách, keď si členské štáty neplnia svoje povinnosti;

104. trvá na tom, že národné stratégie pre boj proti podvodom sú najúčinnejším nástrojom koordinácie medzi rôznymi vnútroštátnymi, regionálnymi a odvetvovými orgánmi a mnohými miestnymi subjektmi poverenými úlohami, ktoré sú súčasťou cyklu boja proti podvodom; konštatuje, že v roku 2023 21 z 27 členských štátov oznámilo, že má stratégiu pre boj proti podvodom; konštatuje, že len 10 z týchto 21 členských štátov malo úplnú národnú stratégiu pre boj proti podvodom[1], pričom 11 členských štátov malo iba odvetvové a nie národné stratégie pre boj proti podvodom; berie na vedomie veľké odlišnosti v prístupe členských štátov k stratégiám boja proti podvodom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že šesť členských štátov žiadnu takúto stratégiu nemá; vyjadruje hlboké poľutovanie nad touto veľmi neuspokojivou situáciou, ktorá narúša integritu výdavkov EU a dôveru občanov v inštitúcie EÚ;

105. trvá na tom, že členským štátom by prospelo pravidelné hodnotenie ich rámcov pre boj proti podvodom; vyzýva Komisiu, aby povzbudila členské štáty k účasti na nezávislých alebo partnerských preskúmaniach ich rámcov pre boj proti podvodom s cieľom posilniť jednotnosť a vysoké normy;

106. nabáda Komisiu, aby navrhla vynútiteľné iniciatívy s cieľom objasniť vzťah a zvážiť vytvorenie prepojenia medzi prijatím národných stratégií pre boj proti podvodom členskými štátmi a úrovňou finančnej podpory, ktorú dostávajú;

107. žiada Komisiu, aby v rámci prípravy na revíziu nariadenia o úrade OLAF začala monitorovať stav koordinačných útvarov pre boj proti podvodom zriadených v členských štátoch; nabáda Komisiu, aby naplánovala aktualizáciu a prepracovanie ich štruktúry, úlohy, povinností a mandátu; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným počtom zamestnancov vo väčšine koordinačných útvarov pre boj proti podvodom v členských štátoch; zdôrazňuje potrebu zaručiť dostatočnú mieru odborných znalostí pracovníkov vo vnútroštátnych štruktúrach koordinovania boja proti podvodom; vyzýva Komisiu, aby sa nabádala členské štáty k tomu, aby sa prioritne zaoberali týmito otázkami, a to aj v kontexte cyklu európskeho semestra;

108. zdôrazňuje úlohu, ktorú zohrávajú verejné orgány pri podpore kultúry nulovej tolerancie proti podvodom, a zdôrazňuje najmä význam predchádzania podvodom s cieľom zabezpečiť, aby v prvom rade nedochádzalo k podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a

---

[1] Z týchto desiatich národných stratégií pre boj proti podvodom jedna nepokrýva všetky fázy cyklu boja proti podvodom, jedna nemá viacročnú perspektívu a dve treba aktualizovať.

inému zneužívaniu finančných prostriedkov; pripomína, že správna transpozícia smernice o ochrane finančných záujmov prijatej 5. júla 2017 má zásadný význam pre ochranu rozpočtu Únie, vykonávanie všetkých politík EÚ, na ktoré sa používajú finančné prostriedky EÚ, a to aj v súvislosti so zavádzaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a pre stanovenie rozsahu vyšetrovaní a trestných stíhaní Európskou prokuratúrou, ktorej právomoc je stanovená odkazom na smernicu o ochrane finančných záujmov, ako sa vykonáva vo vnútroštátnom práve; očakáva, že vnútroštátne orgány vrátane vlád vo všetkých členských štátoch jednoznačne odsúdia podvody, korupciu, konflikty záujmov a akékoľvek iné zneužívanie verejných finančných prostriedkov, pričom zaujmú proaktívny prístup k ochrane finančných záujmov Únie prostredníctvom účinných opatrení v oblastiach vrátane posúdenia rizika, komunikácie a výmeny informácií a odbornej prípravy zamestnancov; vyzýva Komisiu, aby včas zasiahla prostredníctvom postupov v prípade nesplnenia povinnosti s cieľom zabezpečiť jednotnú transpozíciu smernice o ochrane finančných záujmov a účinnú zodpovednosť právnických a fyzických osôb a sankcie voči nim;

109. opakuje, že oznamovatelia zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore odhaľovania, vyšetrovania a stíhania podvodov; je si vedomý, že do konca roka 2023 prijalo 24 členských štátov vnútroštátne právne predpisy na transpozíciu smernice o oznamovateľoch a vyhlásilo svoju transpozíciu za úplnú; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že v marci 2023 bola Komisia po analýze prijatých vnútroštátnych opatrení nútená postúpiť Súdnemu dvoru Európskej únie prípad šiestich členských štátov, ktoré smernicu netransponovali a neoznámili transpozičné opatrenia, a požiadala Súdny dvor, aby im uložil finančné sankcie; je znepokojený konaniami o nesplnení povinnosti[1], ktoré prebiehajú proti ďalším šiestim členským štátom; vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila monitorovanie vnútroštátnych transpozičných opatrení a náležite o tom podala správu Európskemu parlamentu; zdôrazňuje, že aj samotný Európsky parlament musí naliehavo zabezpečiť riadnu transpozíciu smernice, ako to potvrdil Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku z 11. septembra 2024, podľa ktorého súčasný rámec Európskeho parlamentu neposkytuje vyváženú a účinnú ochranu pred odvetnými opatreniami; vyzýva Európsky parlament, aby okamžite prijal pevné pravidlá v súlade so smernicou na ochranu vlastných oznamovateľov;

110. konštatuje, že vyšetrovacie oddelenie Európskej investičnej banky (IG/IN EIB) podalo do konca roka 2023 10 podnetov Európskej prokuratúre a 17 podnetov úradu OLAF; uvedomuje si, že subjekty, o ktorých IG/IN EIB zistila, že sa zapájajú do zakázaných praktík, môžu

---

[1] Správa Komisie z 3. júla 2024 o vykonávaní a uplatňovaní smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 z 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (COM(2024)0269).

byť na stanovené obdobie vylúčené zo zadania akýchkoľvek zákaziek alebo z nadviazania akéhokoľvek vzťahu s EIB, t. j. vyhlásené za neoprávnené; konštatuje, že v roku 2023 tieto konania o vylúčení viedli k vylúčeniu piatich hospodárskych subjektov na obdobie najmenej troch rokov, zatiaľ čo päť ďalších spoločností dosiahlo dohodu o urovnaní stanovujúcu podmienku ich oprávnenosti;

Vonkajší rozmer ochrany finančných záujmov EÚ

111. víta reakciu Komisie na jeho výzvu na zintenzívnenie monitorovania a kontroly finančných prostriedkov v rámci Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa na pomoc krajinám mimo EÚ, ako aj prostredníctvom spoločného oznámenia s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku[1]; oceňuje pokračujúce úsilie Komisie o zabezpečenie toho, aby sa protikorupčné opatrenia začlenili do nástrojov vonkajšej činnosti EÚ; opakuje svoje odporúčanie pozastaviť rozpočtovú podporu a zrušiť viazanosť finančných prostriedkov pre krajiny mimo EÚ vrátane kandidátskych krajín, ktorých orgány zjavne nepodnikajú skutočné opatrenia proti rozšírenej korupcii, bez toho, aby bola ohrozená podpora civilného obyvateľstva; zdôrazňuje, že dodržiavanie hodnôt EÚ a záväzok podporovať ich predstavujú základnú podmienku pre všetkých partnerov, ktorí chcú vstúpiť do Únie; pripomína, že pristúpenie k EÚ je proces založený na zásluhách, v rámci ktorého je každý žiadateľ hodnotený podľa vlastných zásluh a miery jej plnenia kodanských kritérií; domnieva sa, že pri uplatňovaní revidovanej metodiky rozširovania by sa mal osobitný dôraz klásť na základné reformy a v prípade neúspechov by sa mala uplatniť spravodlivá a prísna podmienenosť a tiež reverzibilita; domnieva sa, že sa musia použiť vhodné nástroje, ktorými sa zabezpečí, aby kandidátske krajiny preukázali konkrétne a udržateľné dodržiavanie zásad právneho štátu, demokratických zásad a základných práv, a to pred vstupom do Únie aj po ňom;

112. konštatuje, že v kontexte ruskej útočnej vojny proti Ukrajine bude Ukrajina v súčasnom aj v budúcom VFR potrebovať značnú podporu a že v prípade spravodlivej a udržateľnej mierovej dohody bude potrebovať podporu na povojnovú obnovu, a to aj pokiaľ ide o služby a reformy ústrednej štátnej správy;

113. domnieva sa, že tri piliere Nástroja pre Ukrajinu by sa mohli zodpovedajúco zmeniť a že obnova by sa mala zosúladiť s predvstupovými požiadavkami; poukazuje na význam koordinácie a spolupráce s koordinačným mechanizmom pre Ukrajinu, ktorý zriadila skupina G7; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zvýšili svoju podporu Ukrajine a zároveň zaviedli vhodné opatrenia na ochranu

---

[1] Spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 3. mája 2023 o boji proti korupcii (JOIN(2023)0012).

finančných záujmov EÚ prostredníctvom prevencie, odhaľovania a nápravy podvodov, korupcie, konfliktov záujmov a nezrovnalostí pri využívaní finančných prostriedkov Únie vrátane vykonávania dôkladnejších kontrol, ktoré zabezpečia, že finančné prostriedky EÚ určené pre Ukrajinu a jej susediace krajiny budú primerane monitorované a kontrolované a že budú slúžiť tým, ktorí ich najviac potrebujú;

114. zdôrazňuje, že bezprecedentný objem finančnej podpory, ktorú Ukrajina dostala od EÚ v posledných rokoch a ktorá bola poskytnutá za mimoriadne nepriaznivých podmienok spôsobených prebiehajúcou vojnou, znamená prijatie vhodných opatrení na zabezpečenie toho, aby sa takéto zdroje využívali podľa plánu, najmä ak sú zamerané na podporu infraštruktúry a ľudí v núdzi;

115. oceňuje prácu úradu OLAF a Európskej prokuratúry pri ochrane finančných záujmov Únie poskytovaním odbornej prípravy na zvýšenie administratívnej kapacity a autonómie, vykonávaním vyšetrovaní na Ukrajine a dohodou o pracovnej dohode s Národným protikorupčným úradom Ukrajiny s cieľom uľahčiť spoluprácu pri vyšetrovaní korupcie; vyzýva príslušné úrady EÚ, aby pokračovali v spolupráci s ukrajinskými orgánmi a v ich podpore;

116. uznáva v tomto ohľade pokrok, ktorý Ukrajina dosiahla v presadzovaní reforiem týkajúcich sa nezávislosti súdnictva, vyvodzovania zodpovednosti, boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí napriek ťažkým podmienkam, ktoré spôsobila pretrvávajúca útočná vojna Ruska; nabáda Ukrajinu, aby pokračovala na ceste reforiem, a to aj pokiaľ ide o vplyv oligarchov v politike;

117. víta posilnené sankcie, ktoré EÚ doteraz prijala voči Rusku a ktoré zahŕňajú zákaz účasti ruských štátnych príslušníkov a subjektov na verejných zákazkách v EÚ a obmedzenia financovania EÚ pre ruské subjekty vo verejnom vlastníctve alebo pod verejnou kontrolou; uznáva však, že napriek súčasným opatreniam môžu jednotlivci a subjekty, na ktoré sa vzťahujú sankcie voči Rusku, stále nájsť spôsoby, ako tieto sankcie obísť, a preto vyzýva EÚ a členské štáty, aby zachovali, posilnili a rozšírili rozsah a účinnosť politiky sankcií voči Rusku a Bielorusku;

118. uznáva, že členské štáty a ich príslušné orgány sú zodpovedné za účinné vykonávanie a presadzovanie sankcií EÚ aj za odhaľovanie porušení a ukladanie primeraných pokút; zdôrazňuje úlohu colných orgánov a význam ich úzkej spolupráce na jednotnom presadzovaní sankcií; v tejto súvislosti víta pobaltskú colnú iniciatívu;

119. zdôrazňuje, že EÚ je najväčším poskytovateľom vonkajšej pomoci palestínskym utečencom; zdôrazňuje, že rozpočet Únie musí naďalej poskytovať podporu na budovanie mieru a stability v regióne Blízkeho východu, bojovať proti terorizmu, nenávisti,

fundamentalizmu a dezinformáciám, ako aj podporovať ľudské práva, bojovať proti beztrestnosti a posilňovať dodržiavanie zásad právneho štátu; zdôrazňuje, že z rozpočtu EÚ sa preto za žiadnych okolností nesmú podporovať činnosti, ktoré sú v rozpore s týmito cieľmi; konštatuje, že po ohavných teroristických útokoch Hamasu zo 7. októbra 2023 a obvineniach zo zneužívania finančných prostriedkov EÚ na terorizmus Komisia v preskúmaní financovania, ktoré vykonala, dospela k záveru, že sa doteraz nenašli žiadne dôkazy o tom, že finančné prostriedky boli presmerované na neplánované účely (vrátane podpory uväznených teroristov) a že existujúce záruky fungujú dobre, ale zároveň vyzvala na prijatie niektorých dodatočných opatrení, ktoré sa považujú za potrebné; pripomína, že všetci rukojemníci, ktorých zadržiava Hamas, musia byť prepustení; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky EÚ účinne prideľovali a spravovali s cieľom dosiahnuť ich zamýšľané ciele, a to aj prostredníctvom kontroly zo strany Európskej prokuratúry, úradu OLAF a prípadne Európskeho dvora audítorov; pripomína pretrvávajúcu otázku ničenia projektov financovaných EÚ v Gaze a Predjordánsku a v tejto súvislosti vyzýva na väčšiu zodpovednosť a záruky;

120. zdôrazňuje, že pozastavenie rozpočtovej podpory v krajinách mimo EÚ vrátane kandidátskych krajín je vhodným opatrením v prípade neprijatia skutočných opatrení proti rozšírenej korupcii; očakáva, že v predvstupových rokovaniach sa bude boj proti korupcii považovať za prioritný, pričom sa budú budovať kapacity vytvorením špecializovaných protikorupčných orgánov; žiada Komisiu, aby aj v prípadoch pozastavenia financovania podľa možnosti zabezpečila pomoc civilnému obyvateľstvu inými spôsobmi;

121. zdôrazňuje význam spolupráce s medzinárodnými orgánmi v rámci boja proti podvodom; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou spoluprácou niektorých medzinárodných organizácií, pokiaľ ide o zabezpečenie úplného, neobmedzeného a včasného prístupu Európskeho dvora audítorov k dokumentom potrebným na výkon jeho úloh; víta si, že Komisia zintenzívnila komunikáciu s medzinárodnými organizáciami, a vyzýva ju, aby vyvíjala ešte väčšie úsilie o zabezpečenie prístupu ku všetkým požadovaným dokumentom;

°

° °

122. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.